

شد. بنابراین در اویش با مراجعه‌ای که به کانون مدافعان حقوق بشر داشتند و کالت پرونده خودشان را به وکلای کانون مدافعان حقوق بشر سپردند و خانم عبادی هم وکالت این پرونده را قبول کردند. فشار در ایران نه تنها بر درویش گنابادی بلکه بر دیگر اقلیتهای مذهبی نیز افزایش یافته است. و این ناشی از آن است که در ایران حق آزادی وجدان، آزادی عقیده و مذهب رعایت نمی‌شود. بر این موضوع گزارشگران ویژه سازمان ملل متحد تاکید کرده‌اند. فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر در اطلاعیه‌ای مطبوعاتی از فشارهای تازه و سازمان‌یافته بر بهاییان، این بزرگترین اقلیت مذهبی ایران خبر می‌دهد. دکتر عبدالکریم لاهیجی، نایب رییس فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر، در پاسخ به پرسش در این باره که آیا سرکوب درویش گنابادی و فشار بر بهاییان برآمده از یک خط سیاسی هستند گفت: " صددرصد به همین گونه است، بخاطر اینکه عرض کردم این یکی از ویژگی‌های حکومت مذهبی است و با توجه به اینکه گرایش

بقیه در صفحه ۲۵

گزارش زمستان ۱۳۸۴ کانون

مدافعان حقوق بشر ایران

کانون مدافعان حقوق بشر ایران گزارش سه ماهه زمستان سال ۱۳۸۴ خود را منتشر کرد. این نهاد حقوق بشری مستقل در ایران موارد بسیاری را در مدت زمان یاد شده ذکر می‌کند که به روشنی نشانگر نقض حقوق بشر در ایران هستند.

کانون مدافعان حقوق بشر سازمانی غیردولتی است که پنج سال پیش فعالیت‌های خود را در تهران آغاز کرد. بنیانگذاران این سازمان پنج حقوقدان هستند: خانم شیرین عبادی و آقایان عبدالفتاح سلطانی، محمد شریف، محمدعلی دادخواه و محمد سیف‌زاده. یک سال است که این سازمان سنتی نیک را آغاز کرده، هر سه ماه دست به جمع‌بندی موارد نقض حقوق بشر در ایران می‌زند. هدف آن است که در میان مردم آگاهی به اینکه به عنوان انسان چه حقوقی دارند گسترش یابد.

کانون مدافعان حقوق بشر موارد بسیاری را ذکر می‌کند از آنچه در سه ماه گذشته رخ داده‌اند و به روشنی نشانگر نقض حقوق بشر در ایران هستند. در اینجا به چند مورد که در این گزارش آمده است می‌پردازیم. در گزارش کانون مدافعان حقوق بشر به سرکوب درویش گنابادی قم اشاره شده است. بعدازظهر روز دوشنبه سیزدهم فوریه (۲۴ بهمن) تصمیم مسئولان حکومت جمهوری اسلامی ایران برای بستن حسینیه درویش گنابادی در شهر قم موجب برپایی ناآرامی شد. حسینیه را شبانه به آتش کشیدند و آثار آن را با بولدوزر محو کردند. در باره سرکوب درویش گنابادی خانم نرگس محمدی، سخنگوی جدید کانون مدافعان حقوق بشر ایران، به صدای آلمان گفت: "اواخر بهمن ماه سال ۱۳۸۴ حسینیه درویش گنابادی قم تخریب شد. قریب به ۱۲۰۰ نفر از این درویش در سراسر کشور بازداشت شدند. تعداد مجروحان قریب ۳۴۰ نفر بود که بعضی از آنها در بیمارستان بستری بودند و حال مساعدی هم نداشتند. چنین برخوردی با درویش گنابادی که این گرایش یک جریان اعتقادی است و افکارش هم ملهم از افکار شیعه است و آنها حتی دوازده امام را هم قبول دارند. اما متأسفانه در بهمن ماه برخورد خیلی شدیدی با آنها

جمعیت دفاع از حقوق بشر در ایران

Society of Human Rights in Iran

- از آنجا که هر فردی میتواند بدون هیچگونه تبعیضی از کلیه حقوق و آزادیهای مندرج در اعلامیه جهانی حقوق بشر بهره‌مند گردد.

- از آنجا که هر کس حق دارد برقراری نظمی را بخواهد که از لحاظ اجتماعی و بین‌المللی، حقوق و آزادیهای را که در اعلامیه جهانی حقوق بشر ذکر گردیده است، تامین نماید و آنها را بموقع اجراء گذارد.

- از آنجا که حقوق انسانی را باید با وضع و اجرای قانون حمایت کرد تا بشر بعنوان آخرین علاج به قیام برضد سلطه انسان بر انسان مجبور نگردد.

جمعیت دفاع از حقوق بشر در ایران تامین حقوق و آزادیهای مندرج در اعلامیه جهانی حقوق بشر را برای مردم ایران وجهه کوشش و همت خود قرار میدهد.

از مقدمه اساسنامه جمعیت دفاع از حقوق بشر در ایران

www.polpiran.com

5122.CDN - C.P 49552 - Montreal. QC H3T

مرخصی عباس امیر انتظام تا پایان اردیبهشت ماه سال جاری تمدید شده است.

تحصن و اعتراض دانشجویان

دانشگاه رجائی

دانشجویان دانشگاه "رجائی" از چهار روز پیش در حال تحصن و اعتراض اند. این اعتراضات با خواست های صنفی نظیر بهبود وضع خوابگاه، رایگان شدن بلیت اتوبوس، بهبود وضع غذا و مشابه آن آغاز شده ولی عدم پاسخ مناسب به خواسته های دانشجویان و تحقیر و توهین آنها عملاً به این اعتراض صنفی جنبه های مخالفت با سیاست های جاری در دانشگاه ها را داده است. طرح های تفکیک دختر و پسر، افت کیفی تحصیلی و سلسله فشارها و تنگناهای دیگر فرهنگی و سیاسی از این جمله سیاست هاست که اعتراض دانشجویان را تشدید کرده است. دانشجویان خواهان پاسخگویی رئیس دانشگاه و برخی خواهان استعفای وی هستند.

دانشکده هنرهای زیبا

اعضای سابق انجمن اسلامی دانشجویان دانشکده های هنرهای زیبا در اعتراض به انتخابات انجمن اسلامی این دانشکده که چندی پیش برگزار شد، با خواندن سرود یار دبستانی در مقابل این دانشکده جمع شدند. آنها بر گه های «آری» و «نه» همه پرسی را در خصوص انتخابات آزاد (همه دانشجویان در آن حق رای دارند) و یا بسته (فقط اعضای شورای عمومی حق رای دارند) برگزار کردند که نتیجه آن ۱۱۲ رای آری و ۵ رای نه بود. چندی پیش انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران و علوم پزشکی، انتخابات شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشکده هنرهای زیبا را برگزار کرده بود.

احضار امیر انتظام به دادگاه انقلاب

بنابر گزارش خبرنگاران در ایران، بر اساس احضاریه ای که برای عباس امیر انتظام ارسال شده است، وی باید روز ۲۲ خرداد ماه سال جاری در شعبه ششم دادگاه انقلاب تهران حاضر شود. سخنگوی دولت موقت مهندس مهدی بازرگان هم اکنون با قرار وثیقه در مرخصی استعلاجی به سر می برد.

تعطیل اجباری مجمع عمومی کانون نویسندگان ایران

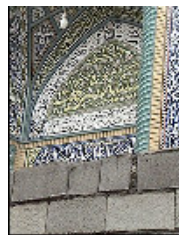
مجمع عمومی کانون نویسندگان ایران که برای سومین بار متوالی در دو سال گذشته به منظور انتخاب هیئت دبیران کانون، با خبرسانی به همه اعضای کانون قرار بود در ساعت ۱۴ امروز پنج

شنبه ۱۱/۲۴ / ۸۵ بر پایه حکم قضایی دادستان تهران پیش از برگزاری به تعطیل انجامید. ماموران امنیتی با در دست داشتن حکم و ابلاغ آن به اعضای گروه تدارک کننده مانع حضور اعضای کانون در محل قرار شدند. و در پاسخ پرسش تدارک کنندگان در باره اینکه چرا نباید مجمع عمومی کانون را برگزار کنند گفتند: چون کانون مجوز رسمی ندارد تشکیل چنین همایشی غیر قانونی است. پس از اینکه دو نفر از اعضای کانون که برای گرفتن مجوز به وزارت ارشاد مراجعه کرده بودند توضیح دادند که مدتها پیش درخواست کانون را برای گرفتن مجوز به وزارت ارشاد تسلیم کرده و خواست خود را پی گرفته اند ماموران در پاسخ آنان گفتند که چنین درخواستی تسلیم نشده است و اثری از آن در مکاتبات مربوط به کانون نیافته اند. نزدیک به هشتاد نفر نویسنده، شاعر، مترجم و محقق در فاصله زمانی ساعت ۱۳/۵ تا ۱۵ امروز در گوشه خیابان محل برگزاری مجمع عمومی کانون حضور داشتند که پس از اطمینان از اینکه ماموران اجازه تشکیل مجمع را به آنان نخواهند داد پراکنده شدند.

بازداشت به اتهام تصرف عدوانی حسینیه خود

بنابر گزارش، چندی پیش بر اساس احضاریه ای که برای سید احمد شریعت ارسال شده بود، وی به همراه چهار تن از وکلای خود به نام غلامرضا هرسینی، امیر اسلامی، امید بهروزی و فرشید یداللهی به

دادسرای قم مراجعه می کند که بازپرس پرونده از پذیرش وکالت سه نفر از آنها به نام های هرسینی، بهروزی و یداللهی خودداری خودداری می کند، به آقای اسلامی نیز اجازه دخالت و دفاع را نمی دهد. بر اساس این گزارش، پس از صدور قرار وثیقه ۵۰۰ میلیون

شکنجه" و "فدراسیون بین المللی حقوق بشر" اداره می شود، شدیداً ابراز نگرانی کرده که عبدالفتاح سلطانی که قرار است پنجم آوریل در دادگاه انقلاب تهران محاکمه شود هنوز تفهیم اتهام نشده و کلایش نیز به پرونده او دسترسی ندارند. به اعتقاد این گروه دلیل اصلی این اقدامات قضایی علیه آقای سلطانی، نقشی است که او به عنوان وکیل مدافع در پرونده قتل زهرا کاظمی عکاس خبری ایران - کانادایی داشته است. آقای سلطانی همچنین وکالت اکبر گنجی و برخی از متهمان پرونده معروف به جاسوسان هسته ای را نیز بر عهده داشت. آقای سلطانی که از ۳۰ ژوئیه سال میلادی گذشته در زندان اوین تحت بازداشت بوده است، در ششم مارس سال جاری به قید وثیقه از زندان آزاد شد. وی مدتی از این دوران بازداشت را در سلول انفرادی گذرانده است و تا ۶ ماه پس از دستگیری تنها با یکی از وکلایش اجازه ملاقات داشته است. سازمان جهانی مبارزه با شکنجه و فدراسیون بین المللی حقوق بشر در ادامه اشاره می کنند که این نحوه برخورد با آقای سلطانی با مفاد پیمان بین المللی حقوق سیاسی و مدنی که توسط ایران نیز به امضا رسیده در تناقض است و به وضوح اعتبار روند قضایی علیه آقای سلطانی را زیر سوال می برد. برنامه مشترک حمایت از مدافعان حقوق بشر همچنین خواستار اعزام ناظرانی از سوی جامعه بین المللی خصوصاً اعضای اتحادیه اروپا به جلسه محاکمه آقای سلطانی شده و بار دیگر از مقامات ایران خواسته است تا از آقای سلطانی رفع اتهام کنند چرا که به اعتقاد این برنامه این اتهامات بطور خودسرانه و بدلیل نقش او به عنوان وکیل و مدافع حقوق بشر علیه وی وارد شده است.

ممنوع الانتشار کتابها

شهلا لاهیجی مدیر شرکت انتشاراتی «نشر روشنگران» با ۲۲ سال سابقه کار، در مصاحبه با روزنامه آلمانی تاگس سائتونگ از به آتش کشیده شدن دفتر موسسه انتشاراتی خود در سال گذشته در تهران و مسائلی که بر سر راه نشر در ایران وجود دارد، سخن گفت. خانم لاهیجی گفت عوامل حمله به دفتر انتشاراتی وی تاکنون شناسایی نشده اند. وی افزود قصد داشت در نمایشگاه کتاب در اردیبهشت ماه امسال در تهران ۲۰ کتاب خود را نمایش دهد اما تنها سه کتاب اجازه چاپ گرفته، دو کتاب از انتشار محروم شده و سرنوشت بقیه هم معلوم

تومانی برای احمد شریعت، درویش سلسله نعمت‌اللهی گناباد با در دست داشتن اسناد به دادسرا مراجعه می کنند که هیچ کدام از اسناد آنها پذیرفته نمی شود و سیداحمد شریعت به زندان منتقل می شود. در نهایت آقای شریعت توسط مامورین از دادگاه به نقطه نامعلومی منتقل شدند.

ضمناً در جریان دادگاه ۵ نفر از درویش توسط مامورین بازداشت و اتومبیل آنان توقیف شده است. حسینیه شریعت که در ملک خانوادگی و شخصی توسط سید احمد شریعت بنا شده بود، در اسفند ماه گذشته پس از حمله و ضرب و جرح و بازداشت درویش نعمت‌اللهی سلطانعلیشاهی گنابادی به همراه املاک شخصی اطراف از جمله منزل شخصی ایشان تخریب شد.

ترجمه‌های جدید ناصر زرافشان

ترجمه کتاب‌های "مانیفست ضد سرمایه‌داری" نوشته "گالی نیکوس" و "قمار جهانی" نوشته "پیتر گوان" را ناصر زرافشان به پایان رساند. قرار است این دو کتاب، اگر از فیلتر وزارت ارشاد رد شود

توسط نشر "آگه" منتشر شود. زرافشان به خبرگزاری ایلنا گفته است: در چهار سال اخیر که در زندان بوده ام پنج کتاب ترجمه و تالیف کرده ام. کتاب "سرمایه داری در عصر جهانی شدن" نوشته "سمیر امین" و "زمینه نظام اجتماعی" در دو جلد منتشر شده است. کار ترجمه "مانیفست ضد سرمایه داری" نوشته "گالی نیکوس" و "قمار جهانی" نوشته "پیتر گوان" نیز تمام شده و آماده انتشار است. "مانیفست ضد سرمایه داری" لیبرالیسم نو در دو دهه اخیر، از فروریختن دیوار برلین و ماجراهای زلزله‌های مالی، سقوط بورس‌ها، ورشکستگی‌ها و نتایج سیاست‌های نولیبرال و برنامه‌های صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی را بررسی می کند. بویژه در کشورهای جهان سوم و بلوک شرق.

مدافعان حقوق بشر خواستار رفع اتهام از عبدالفتاح سلطانی

برنامه مشترک حمایت از مدافعان حقوق بشر نسبت به آنچه ادامه آزار و اذیت یک وکیل و فعال طرفدار حقوق بشر ایرانی توسط مقامات قضایی این کشور خوانده، عمیقاً ابراز نگرانی کرده است. این برنامه که توسط دو نهاد "سازمان جهانی مبارزه با

پس از آن به فعالیت خود علیه اعدامهای دست جمعی و بازداشت‌های خودسرانه و شکنجه شدت بخشید. استفان رجوی پسر آقای رجوی مستمرا مقامات ناحیه وائود را زیر فشار گذاشته است تا حکم دستگیری آقای فلاحیان را صادر کنند. ده سال پیش آلمان نیز حکم دستگیری مشابهی علیه آقای فلاحیان صادر کرد. در ۱۹۹۶ دادگاهی در برلین شماری از رهبران و مقامات ارشد جمهوری اسلامی را متهم کرد که در قتل چهار ناراضی کرد در رستوران میکونوس در برلین دست داشته اند. بجز خامنه‌ی و اکبر رفسنجانی، وزیر خارجه وقت علی اکبر ولایتی و وزیر اطلاعات وقت علی فلاحیان متهم به دست داشتن در ترورها شدند. پس از قتل آقای رجوی ۱۶۲ نماینده کنگره آمریکا در نامه ای به مسعود رجوی برادر وی و رهبر سازمان مجاهدین خلق ایران از شورای مقاومت و "اهداف صلحجویانه و دموکراتیک" آن حمایت کردند

سکوت روشنفکران ایران عرصه را تنگ تر می کند

نجف دریابندری، چهره شاخص ترجمه و ادبیات ایران که این روزها پیرانه سر مشغول ترجمه داستان‌های کوتاه ارنست همینگوی است، اخیرا گفتگوی کوتاهی با خبرگزاری‌های داخلی کرده است.

دریابندری که پس از سال‌ها دوری از سیاست در انتخابات اخیر ریاست جمهوری شرکت و از همه روشنفکران ایران خواست تا در آن شرکت کنند، در باره این ورود به صحنه و فراخوانی که داد می‌گوید: «انتخابات سال گذشته از اهمیت خاصی برخوردار بود، اصولا معتقدم جماعت روشنفکر باید درباره مسایل این چنینی اظهارنظر کنند و سکوتی که تا به حال شده هم از سر اشتباه بود. شخصا در انتخابات بعدی هم شرکت می‌کنم برای این که معتقدم هر سکوتی می‌تواند عرصه را برای ما تنگ کند. اگر فرصتی باقی بود قطعا در انتخابات بعدی هم به طور رسمی از دوستانم دعوت می‌کنم تا در انتخابات ریاست جمهوری شرکت کنند.

بیانیه در محکومیت کمک دولت آمریکا

اقدام دولت آمریکا برای اختصاص ۸۵ میلیون دلار بودجه جهت کمک به نیروهای مخالف رژیم جمهوری اسلامی، امضا کنندگان این بیانیه

را ملزم به اعلام موضع روشن در باره آن میسازد.

نیست. وی می‌گوید اگر کتابی از سوی ناشری در نمایشگاه کتاب در تهران عرضه نشود، ناشر متضرر می‌شود. خانم لاهیجی می‌گوید کتابهایی که در ۲۷ سال اخیر بارها چاپ شده اند، اینک ممنوع‌الانتشار هستند. خانم لاهیجی می‌گوید ناشرانی که مقبول حکومت نیستند عملا کنار گذاشته می‌شوند. خانم لاهیجی که تاکنون بارها به عنوان ناشر میهمان در نمایشگاه عظیم فرانکفورت شرکت کرده است، می‌گوید برعکس نمایشگاه آلمان را که ناشران اداره می‌کنند، نمایشگاه کتاب ایران را در اختیار وزارت ارشاد جمهوری اسلامی است.

حکم بازداشت علی فلاحیان

یک روزنامه سوئیسی (Le Matin) امروز بخشی از سند مربوط به حکم دادگاهی از ایالت وائود را بازچاپ کرد یعنی محلی که آقای رجوی در همانجا به قتل رسیده بود. بر اساس گزارش رسانه های سوئیسی این حکم از وزارت خارجه

سوئیس می‌خواهد که حکم دستگیری آقای فلاحیان را در سطح بین‌المللی به جریان بیندازد. دو نفر از ضاربان آقای رجوی مدتی بعد در فرانسه پیدا شدند و از سوی پلیس بازداشت شدند. اما با وجود حکم دستگیری آنها از سوی مقامات سوئیس، دولت فرانسه آنها را با یک پرواز مستقیم به تهران بازگرداند. این موضوع با محکومیت بین‌المللی از جمله از سوی آمریکا روبرو شد. قاضی دادگاه گفته است که ۱۳ نفر در برنامه ریزی و اجرای قتل مشارکت داشته اند. قاضی ژاک آنتنن افزوده است که همه این افراد پاسپورت‌های دیپلماتیک داشته اند که با مهر "در ماموریت" مهور شده بود. مقامات ایرانی همواره دخالت در این قتل را انکار کرده اند. رسانه های سوئیس گزارش دادند که این حکم بیستم ماه مارس گذشته صادر شده بود اما دولت وجود آن را تا امروز یکشنبه تایید نکرده بود. کاظم رجوی نماینده شورای مقاومت ملی از مجامع مخالف جمهوری اسلامی بود. وی که از ۱۹۵۷ تا ۱۹۶۸ مقیم فرانسه بود سپس در سوئیس اقامت گزید و پناهندگی سیاسی گرفت. وی اولین نماینده ایران در مقر سازمان ملل متحد در ژنو پس از انقلاب اسلامی ۱۹۷۹ بود اما کمی پس از انتصابش به این سمت در اعتراض به آنچه "سیاستهای سرکوبگرانه و فعالیت‌های تروریستی حاکمیت روحانی ایران" خوانده بود، استعفا داد.

تشکیل می دهد. تایلند، میانمار، ویتنام، کامبوج و هند بیشترین مبتلایان به اچ آی وی را در آسیا را دارند. تخمین زده می شود که پنج میلیون نفر از جمعیت یک میلیاردی هند آلوده به ویروس ایدز باشند

معیارهای دوگانه‌ی غرب

سوهارتو، رئیس‌جمهور پیشین اندونزی که دیکتاتوری بی‌رحمانه وی بر اندونزی از ۱۹۶۷ تا ۱۹۹۸ به طول انجامید، علیرغم این که مسوول جنایات زیادی به مانند میلسویچ، صدام و چارلز تیلور بود اما توسط جامعه‌ی جهانی به دادگاه عدالت کشانده نشده است. وی آزادانه و بدون هیچ‌گونه مزاحمتی در یکی از مناطق مرفه‌نشین جاکارتا زندگی می‌کند، در حالی که گاه‌ها برخی از دادستان‌های اندونزی تلاش‌های ناموفقی برای تحت تعقیب قرار دادن وی به اتهام فساد انجام می‌دهند. به گزارش خبرگزاری *Opinio Juris*، پرسش اینجاست که چرا با وی رفتاری متمایز در مقایسه با دیگر جنایتکاران می‌شود؟ به نظر کارشناسان پاسخ این سوال ساده است و آن اینکه سوهارتو از غیرقابل انکارترین متحدان دولت‌های غربی در طول ۳۰ سال حکومت بود. ددی اوتیمو، یکی از فعالان حقوق بشر و استاد دانشگاه ایرلانگا در ایالت سورابایای اندونزی می‌گوید: سوهارتو قطعاً به لحاظ انجام جنایت بر ضد بشریت متعلق به همان مقوله‌ی بی‌است که صدام و میلسویچ بودند. وی افزود: در غرب با وی رفتاری ترجیحی صورت می‌گیرد، چرا که او در طول جنگ سرد اندونزی را در راستای منافع آنان قرار داده بود.

منتقدان می‌گویند که مورد سوهارتو و موارد دیگری مانند او حکایت از ناسازگاری عمیقی دارد که بر این اساس می‌توان به دادگاه‌های کنونی در جریان در لاهه و بغداد وارد دانست.

دکتر هارولد کروچ، کارشناس مسائل اندونزی در دانشگاه ملی استرالیا نیز می‌گوید: این رفتار دوگانه عاملی بازدارنده در برابر دادگاه‌های رسیدگی کننده به جنایات جنگی است. وی گفت: مسلماً اگر این دادگاه‌ها همه متهمان خود را محکوم بشناسند این نیروی بازدارنده بزرگتر خواهد بود. وی افزود: سوهارتو همواره همان کاری را کرد که غرب از او خواست و این همان تفاوت بزرگی است که وی با صدام و میلسویچ داشت. سوهارتو در سال ۱۹۶۵ که یک ژنرال دو ستاره ناشناخته بود به سرکوب یک

۱- اپوزیسیون مستقل ایران دریافت هر گونه کمک (اعم از مالی و غیر مالی) از ایالات متحده و دیگر دولتهای خارجی را عملی مذموم و از نظر اخلاق سیاسی مطرود میداند، آن را محکوم و توهینی آشکار به مردم ارزیابی میکند. ۲ - اپوزیسیون مستقل ایران همواره، چه در دوران دیکتاتوری پهلوی - که از حمایت آشکار و مستقیم ایالات متحده ی آمریکا برخوردار بود و چه از نخستین روزهای حاکمیت رژیم استبداد مذهبی جمهوری اسلامی، بدون هیچ چشمداشت به کمک مالی از قدرت های ذینفع خارجی به مبارزه پرداخته است و تا پیدایش ایرانی آزاد، مستقل و دمکراتیک از پای نخواهد نشست.

۳ - اهداف سوداگرانی که همواره در هر مقطع مهم تاریخ ایران از استبداد پشتیبانی کرده اند و در سرکوب جنبش های ملی و ترقیخواهانه دخالت مستقیم و آشکار یا غیر مستقیم و پنهان داشته اند از اختصاص چنین کمک هائی روشن است. مردم ایران هنوز از یاد نبرده اند که دولت آمریکا دستاوردهای تلاش هایشان برای دستیابی به آزادی و استقلال را با کودتای ننگین ۲۸ مرداد علیه دولت ملی دکتر مصدق پایمال کرد و کشور را به محاق دیکتاتوری پهلوی فرو کشاند.

۴ - آزادیخواهان ایرانی نیازی به کمک سوداگران نفت و خون ندارند. هدف اینان اسارت و چپاول مردم است. چشم دوختن به کمک خارجی نشانه ی وابستگی است. سرنوشت غم انگیز مبارزات مردم افغانستان و عراق برای رهایی از دیکتاتوری برای همگان درس روشنی از عواقب چنین دخالتهایی به شمار میرود. تنها با برچیده شدن نظام جمهوری اسلامی است که شرایط واقعی آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی در ایران برقرار میشود. سرنوشت کشور تنها به دست مردم تعیین خواهد شد.

۲۹ اسفند ۱۳۸۴

خواهان حمایت بین المللی از کودکان در برابر ایدز

یونیسف صندوق کودکان

سازمان ملل متحد روز

جمعه از جامعه بین المللی خواست در راستای حمایت بهتر کودکان در مقابل خطر ابتلا به ویروس اچ آی وی ایدز و تضمین درمان کودکان مبتلا به این بیماری اقدام فوری بعمل آورند. گزارش یونیسف نشان دهنده رشد سریع میزان مبتلایان به ایدز در قاره آسیا است. نیمی از مبتلایان در آسیا را گروه ۱۴ تا ۳۴ سال

سفید پوست بودند، اما کوفی عنان این ترکیب را به هم زد و بعضی قضات آفریقایی سیاه پوست را به ترکیب قضات اضافه کرد. این اقدام کوفی عنان بی سبب نیست. مردم این کشور آفریقایی باید به رای دادگاه اعتماد داشته باشند. یازده سال آزرگار جنگ داخلی در این کشور، به کشته شدن بسیاری انسان‌های بیگناه انجامید. اکنون مردم کشور باید در جریان رسیدگی این دادگاه قرار گیرند و متوجه شوند که عدالتی در کشور برقرار است و سرانجام حق به حق‌دار می‌رسد. اما این اقدام در کشوری که حدود ۸۰ درصد جمعیت آن بی‌سوادند و در روستاها به سر می‌برند، بسیار مشکل است. قرار بر آن است که کتاب‌هایی با عکس‌های فراوان در اختیار توده مردم قرار گیرند تا آنها با دیدن عکس‌هایی به روند دادگاه برند. تا کنون از ۱۳ نفر شکایت شده، به پرونده نه نفر آنها رسیدگی شده و قرار است در تابستان آینده اولین احکام دادگاه صادر شوند. مشخص است که دو نفر آنها تا کنون به اعدام محکوم شده‌اند. از این افراد اعدام می‌شوند. این در حالی است که سرانجام هفته پیش چارلز تایلور، رئیس جمهور سابق کشور همسایه، لیبریا نیز، که بسیاری او را مهره اصلی شروع این جنگ می‌دانند، به زندان افتاده و باید جوابگوی جنایات رخ داده شود. این در حالی است که دادگاه فری‌تاون به خاطر دلایل امنیتی مقرر داشته است تا دادگاه تایلور در شهر لاهه هلند برگزار شود.

زنان کویتی در پای صندوقهای رای

برای نخستین بار در تاریخ کویت امروز سه شنبه زنان این کشور به پای صندوقهای رای می‌روند. مجلس کویت یک سال پیش با تصویب قانون به زنان کویتی حق رای و نامزد شدن در انتخابات را داد. اکنون تنها کشور خاورمیانه که زنان هنوز حق شرکت در انتخابات را ندارند عربستان سعودی است. پس از چند سال بحث میان مخالفان و موافقان در مجلس کویت، زنان این کشور برای نخستین بار توانستند در انتخابات این کشور حضور پیدا کنند. به گزارش خبرگزاری «آسوشیتدپرس»، در انتخابات شورای شهر در کویت زنان برای اولین بار در مقام رای دهنده و نامزد انتخابات شرکت کردند. «ایمان العیسی»، زن ۲۸ ساله‌ای که برای رأی دادن به مرکز اخذ رای مراجعه کرده بود به این خبرگزاری گفت: «آنها (مردان) کمی به ما توجه کرده‌اند. ما برابر شده‌ایم».

شورش نظامی که هنوز هم چند و چون آن دقیقاً مشخص نیست و او آن را منتسب به افسران چپگرا کرد، پرداخت. در جریان اغتشاش‌های پس از این شورش و سرکوب آن سوهارتو طی یک کودتا دولت قانونی اندونزی را ساقط کرد و شروع به پاکسازی دست کم نیم میلیون نفر که عمدتاً از کمونیست‌ها، سوسیالیست‌ها، اتحادیه‌های تجاری و دیگر چپگرایان بودند، کرد. پس از این که سوهارتو زمام قدرت را تا حد زیادی در اختیار گرفت، واشنگتن و دیگر کشورهای غربی حمایت خود را سریعاً از وی اعلام کردند، چرا که وی را سپری در برابر گسترش کمونیسم در جنوب شرق آسیا می‌دیدند. واشنگتن، تصرف پاپوآی غربی در سال ۱۹۶۹ به وسیله اندونزی را تسهیل کرد و در سال ۱۹۷۵ به یورش جاکارتا به تیمور شرقی رضایت داد. پاپوآی غربی تا پیش از آن مستعمره هلند و تیمور شرقی مستعمره پرتغال بود. ناظران حقوق بشر می‌گویند که جنگ‌های طولانی در پاپوآی غربی به مرگ دست کم ۲۰۰ هزار نفر و در تیمور شرقی به مرگ دست کم ۱۸۳ هزار نفر منتهی شد.

دادگاه جنایات جنگ داخلی در سیرالئون

جنگ داخلی یازده ساله در سیرالئون از وحشتناک‌ترین جنگ‌های قاره آفریقا به حساب می‌آید. در این جنگ کودکان بسیاری

دزدیده شدند، دختران به بردگی و تن فروشی مجبور گشتند و کودکان پس از اعتیاد اجباری به جبهه‌ها اعزام شدند. در سال ۲۰۰۲ دادگاهی در پایتخت این کشور، فری‌تاون، رسیدگی به جنایات این جنگ را آغاز کرد و از هفته پیش چالز تایلور، رئیس جمهور سابق کشور همسایه، لیبریا نیز، که بسیاری او را مهره اصلی این جنگ می‌دانند، به زندان افتاده و باید جوابگوی جنایات رخ داده شود. دادگاه فری‌تاون را کشور سیرالئون و سازمان ملل متحد، متحداً برگزار می‌کنند و رسیدگی به جنگ یازده ساله به عهده هر دوی آنهاست. در این دادگاه یازده قاضی از طرف دولت سیرالئون و هفت قاضی باقیمانده را کوفی عنان، دبیر کل سازمان ملل متحد، تعیین کرده است. یان وتسلر، حقوقدان آلمانی که خود چندین ماه در فری‌تاون به سر برده، در مورد این دادگاه می‌گوید که در ابتدا مهم‌ترین قضات و همچنین مهم‌ترین متهمان دادگاه

مشورت قبلی با روسیه اتخاذ شود مورد قبول آن کشور نخواهد بود. برخی دیپلمات‌ها می‌گویند آقای البرادعی با توجه به حق و تو چین و روسیه از ابتدا نیز با گزارش شدن پرونده هسته‌ای ایران به شورای امنیت نیز مخالف بوده است. آقای البرادعی در سخنان خود همچنین به سالها تحریم کشور عراق اشاره کرده و آن را تنها به ضرر مردم این کشور دانسته است. وی در ادامه از عملکرد شورای امنیت در سال ۲۰۰۳ میلادی و در جریان تصمیم‌گیری برای زمان و نحوه برخورد با رژیم سابق عراق انتقاد کرده و گفته است: "زمان آن فرا رسیده که همراه با تلاش‌هایی که برای دگرگونی سازمان ملل متحد انجام می‌شود، شورای امنیت نیز اصلاح شده و به نهادی فراگیر و قدرتمندتر تبدیل شود."

اعلام رسمی سازمان ملل متحد در انحلال کمیسیون حقوق بشر
سازمان ملل متحد انحلال کمیسیون حقوق بشر آن سازمان را رسماً اعلام کرد. با اعلام این خبر، نهاد جدیدی با نام شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد به جای آن کمیسیون بی اعتبار شده رسماً آغاز به کار کرد. شورای حقوق بشر ۴۷

نماینده خواهد داشت و اعضای آن با رای مخفی اکثریت در مجمع عمومی سازمان ملل انتخاب خواهند شد. کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل شصت سال پیش تاسیس شد اما در سال‌های اخیر اعتبارش را از دست داد چون شماری از کشورهایی که کارنامه ضعیفی در زمینه حقوق بشر دارند با عضویت در آن کمیسیون کوشیدند تا سد راه منتقدان نقض حقوق بشر بشوند.

نامه سرگشاده ۲۴۰ زن به کوفی عنان

بیش از ۲۴۰ زن از ۵۰ کشور مختلف دوشنبه گذشته کوفی عنان را متهم کردند به اینکه در مورد برابری جنسیتی موعظه می‌کند در حالیکه در واقعیت هیچ تلاشی در خصوص بهبود وضعیت زنان و حقوق آنها نمی‌کند و نگرانی‌ای از این بابت ندارد. این زنان در نامه‌ای سرگشاده به خاطر اینکه تقویت نقش زنان در دستور کار اصلاحات سازمان ملل قرار ندارد "یاس و عصبانیت" خود را اعلام کردند. همچنین آنها نگرانی خود را از "محدود شدن شمار زنانی که پستهای مهمی را در سازمان ملل اشغال کرده اند" ابراز داشتند.

مشارکت زنان در انتخابات کویت، یک سال پس از آن محقق شد که مجلس این کشور با تصویب طرح لغو تبعیض علیه زنان، به آنها حق داد در انتخابات شرکت داشته باشند. این گزارش حضور زنان در انتخابات شورای شهر را نمایشی از حضور احتمالی آنها در انتخابات آتی مجلس این کشور ارزیابی کرده است. دو نفر از نامزدهای انتخابات شورای شهر کویت زن هستند. «جنان بوشهری»، ۳۲ ساله که مهندس شیمی و مسئول بخش آزمایش‌های غذایی در شهرداری کویت است و نیز «خالده الخدر»، ۴۸ ساله، پزشک فارغ التحصیل از آمریکا و مادر هشت کودک است.

جای خالی همکلاسی

عکس و کیف یک دختر هشت ساله فلسطینی که چند روز قبل توسط سربازان اسرائیلی کشته شد، در یک کلاس درس مدرسه «لیونس» شهر جنین روی میز قرار داده شده است.

شورای امنیت غالباً ناکارآمد است

آقای البرادعی روز شنبه ۲۵ مارس در شهر کارلسروهه آلمان با اشاره به فجایع انسانی رخ داده در سال‌های اخیر در رواندا، جمهوری کنگو و

دارفور گفته است: "در بسیاری موارد اقدامات شورای امنیت ناکافی، گزینشی و دیر است. انتقاد رییس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در شرایطی مطرح می‌شود که گفتگوهای پنج کشور عضو دایم شورای امنیت بر سر نحوه برخورد با پرونده هسته‌ای ایران همچنان بدون نتیجه باقی مانده است. سه کشور بریتانیا، فرانسه و آمریکا، متن پیش‌نویس بیانیه‌ای را آماده کرده اند که در آن شورای امنیت از ایران می‌خواهد همه فعالیت‌های هسته‌ای خود را به حالت تعلیق در بیاورد و فرصتی دو هفته‌ای برای رییس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تعیین می‌کند تا نحوه همکاری ایران را به شورای امنیت گزارش کند. اما این پیش‌نویس تا کنون با مخالفت روسیه و چین مواجه شده است. روز جمعه، ۲۴ مارس، وزیر امور خارجه روسیه اعلام کرد که هرگونه تصمیمی در مورد مساله اتمی ایران که توسط کشورهای غربی بدون

را به تصویب رسانده اند، بیانه ها یا شروطی را تدوین و تنظیم کردند که کاربرد آن را در سرزمین شان محدود یا ممنوع می کند. اوا سوارز- یانوس خاطر نشان می کند: "در پس این بسیار شروط، قوانین تبعیض آمیز در کشورهایی که آن شروط را تدوین کرده اند، سر بر می آورند." به عنوان مثال عربستان سعودی یک شرط کلی در مورد این کنوانسیون دارد که هر نوع اختلاف (تضاد) بین قوانین اسلامی و CEDAW را شامل می شود. این شرط نه تنها محدود کردن مشارکت زنان در زندگی سیاسی را مجاز می کند بلکه به آنها اجازه آزادانه قدم زدن و حتی دریافت مراقبت فوری پزشکی را، بدون اینکه مردی از اقوام نزدیک وی را همراهی کند، نمی دهد.

تبعیض خشونت می آفریند

برای عفو بین الملل، تبعیض به خاطر جنسیت دلیل زیربنایی خشونت علیه زنان و نقض گسترده تر حقوق بشر به حساب می آید و مصونیتی است که در این مورد در جهان وجود دارد، که در فرهنگ، مذهب و در چارچوب حقوقی یک کشور خاص دیده می شود.

در نیجریه خشونت خانگی توسط قانون مجاز دانسته شده است. در دیگر کشورها به عنوان مثال با مجاز شمردن خشونت‌هایی تحت عنوان "جنایت به خاطر آبرو" یا با پذیرفتن اینکه این جنایتها به اسم حفظ آبرو از تخفیف در مجازات برخوردار شوند، از آنها حمایت می شوند. در لبنان، طبق قانون جزا، مردی که همسرش یا زنی از فامیل را بکشد اگر ثابت کند که این جنایت را به دلیل رابطه جنسی غیر قابل پذیرش مقتول از نظر اجتماع مرتکب شده باشد از تخفیف در مجازات بهره مند می شود.

در مقابل این موقعیت، عفو بین الملل به تمام دولتها فشار می آورد که CEDAW و پروتکل آن را بی چون و چرا تصویب کرده و قوانین ملی خود را در چارچوب قوانین بین المللی حمایت از حقوق بشر قرار دهند و قوانین تبعیض آمیز علیه زنان را اصلاح یا حذف کنند.

این گروه، از بیش از ۷۰ سازمان مختلف، تا دو هفته دیگر در ۵۰ امین دوره کمیسیونی شکل یافته جهت مطالعه وضعیت زن گرد هم خواهند آمد. آنها همچنین در آستانه روز جهانی زن از کوفی عنان خواستند که در سخنرانی سالانه اش "اهداف مشخصی را برای پیشبرد برابری جنسیتی" اعلام کند. در این نامه آمده است که اخیراً در کمیسیونی تشکیل یافته توسط سازمان ملل تنها سه زن در میان یازده اعضاء تشکیل دهنده آن به چشم می خورند. این هفته، سازمان ملل اقدام به انتشار لیستی از اسامی افراد جهت تصدی سمتهای عالی مدیریتی درون سازمان کرد که علیرغم رقابت سازمان یافته گروهی از زنان برای مطرح کردن آلترناتیوهای فمینیستی اما نام هیچ زنی در این بین به چشم نمی خورد. جون زیتلین یکی از امضاکنندگان این نامه خاطر نشان کرد "اختلاف بین مردان و زنان در سازمان ملل در حال وخیم تر شدن است و این مسئله در سال ۲۰۰۶ با سازمانی که متعهد به برابری جنسی است غیر قابل پذیرش است."

قوانین تبعیض آمیز علیه زنان در ۳۶ کشور جهان

عفو بین الملل به دولتها فشار می آورد که به کنوانسیون های بین المللی "بی چون و چرا" عمل کنند. در عربستان سعودی زنها نمی توانند رای بدهند. در کامرون این شوهر است که تصمیم می گیرد زنش کار کند یا نه. در سودان ازدواج های اجباری مجاز هستند.

در شیلی شوهر صاحب کل اموال است. همزمان با روز جهانی زن کارگر، عفو بین الملل اعلام می کند که دست کم در ۳۶ کشور هنوز قوانین تبعیض آمیز نسبت به زنان معتبر است و اجرا می شود. اوا سوارز- یانوس مسئول حوزه تبلیغات و تحقیقات می گوید: "برای عفو بین الملل پذیرفتنی نیست که بیش از ۲۵ سال پس از پذیرش کنوانسیون حذف هر گونه تبعیض علیه زنان سازمان ملل (CEDAW) و ۱۰ سال پس از کنفرانس پکن، هنوز قوانین تبعیض آمیز علیه زنان در سراسر جهان وجود دارد."

CEDAW که در سال ۱۹۷۹ به تصویب رسید آشکارا اذعان می دارد که "زنان همچنان هدف مهم ترین تبعیضات قرار دارند" و تاکید می کند که این تبعیض "اصول برابری حقوق و احترام به کرامت انسانی را زیر پا می گذارد." CEDAW توسط ۱۸۰ کشور به تصویب رسیده که ایالات متحده، قطر، سومالی یا سودان در این بین به چشم نمی خورند. اما بسیاری از کشورهایی که آن

هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد

ماده ۱۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر

بیماری مسری انقلاب

« نوام چامسکی»، اندیشمندی است با شهرتی جهانی. فعالیت‌های صلح‌طلبانه این استاد زبان‌شناسی دانشگاه ماساچوست، اکنون آنچنان اعتباری برایش به ارمغان آورده است که مردمان جهان، او را در صدر متفکران می‌نشانند. رویکرد انسانی چامسکی به حوادث و رویدادهای جهان و هم‌زمان، نگاه انتقادی او به سیاست خارجی ملاحظه‌جویانه آمریکا، از یک سو و تلاش او برای دفاع از حقوق اقلیت‌ها و در مفهومی فراتر، ملت‌ها در برابر خواست قدرت‌های بزرگ نیز این اعتبار را صد چندان کرده است.

پروفسور چامسکی، شما مطالب بسیاری در مورد مسائل خاورمیانه و تحولات آن نگاشته‌اید. اجازه بدهید پرسش خود را از شما اینگونه مطرح کنم که با گذشت ۲۷ سال از انقلاب ایران، تاثیر آن بر تحولات این منطقه از جهان را چگونه می‌بینید؟ و به‌عنوان پرسشی دیگر، تاثیر این انقلاب بر ایالات متحده یا در واقع رابطه میان ایران و آمریکا را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

چامسکی: در مورد روابط ایران و ایالات متحده پس از انقلاب لازم است که ابتدا نگاهی به گذشته بیندازیم. ایالات متحده، شاه ایران را به قدرت رساند، کودتای سال ۱۹۵۳ و حوادث متعاقب آن هم بخشی از بستری را شکل می‌دهد که روابط فعلی در آن شکل گرفته است. در فاصله سال‌های ۱۹۵۳ تا ۱۹۷۹ و پیروزی انقلاب ایران، ایالات متحده عملاً با حمایت خود از شاه زمینه نقض حقوق بشر را در این کشور فراهم کرده بود. این موضوعی است که به ندرت مطرح می‌شود، حتی در هنگام تحلیل روابط فعلی هم چندان توجهی به آن نمی‌شود. در سال ۱۹۵۳، نیویورک تایمز در اعتراضی آشکار نوشت که حوادث شکل گرفته در ایران باید برای تمامی کشورهایایی که می‌خواهند کنترل منابع‌شان را خود در دست گرفته و سهمی به آمریکا ندهند، درسی تلقی شود. آمریکا در حقیقت با حمایت و هدایت این کودتا می‌خواست علاوه بر حفظ جایگاه خود در ایران، درسی هم چه به سیاستمداران ایرانی و چه سایر سیاستمدارانی که خواهان قطع حضور آمریکا در کشور خود و بهره‌برداری از منابع این کشورها بودند، بدهد.

اکنون اما ۲۷ سال از انقلاب ایران گذشته است، هنوز هم شاهد آن هستیم که بخش عمده‌ای از توجه آمریکا معطوف ایران شده است. هرچند این امر این بار هرگز در راستای سرنگون‌سازی دولت ایران نیست، چرا که آمریکا می‌تواند پیش‌بینی کند چه عواقب و حوادث ناخوشایندی متعاقب این رویداد، پیش خواهد آمد.

به نظر می‌رسد نوعی عدم درک از واقعیات در سیستم سیاست خارجی آمریکا مشاهده می‌شود، درحالی که کشورهای منطقه و به‌طور خاص ایران، سابقه طولانی از دخالت‌های آمریکا و سایر کشورهای غربی دارند، آنها باز هم رویه خود را ادامه می‌دهند... چامسکی: به صورت معمول آنچه که دیگران در حق آمریکا روا می‌دارند، همواره بزرگنمایی می‌شود، اما آنچه که آمریکا در حق دیگران روا داشته و باعث برانگیختن واکنش آنها می‌شود، معمولاً مغفول می‌ماند. این ناشی از نوعی ذهنیت مادی‌گرایانه است که به سرعت هم در حال افزایش دامنه سیطره خود است.

کودتای نظامی سال ۵۳ در ایران، همانطور که نیویورک تایمز نوشت، نوعی اعلان خطر و یا تهدید کشورهای بود که قصد داشتند راهی جدا از آمریکا برگزینند. ایران در فاصله میان سال‌های ۵۳ تا ۱۹۷۹، عملاً تبدیل به کشوری کاملاً وفادار به واشنگتن شده بود. ایالات متحده عملاً از ایران برای کنترل منطقه و تامین منافع خود استفاده می‌کرد. طبیعی است که در این دوران در روابط میان دو کشور فراز و نشیب چندانی وجود نداشته باشد.

پروفسور آیا تصور می‌کنید میان کودتای ۱۹۵۳ و انقلاب ۱۹۷۹ رابطه‌ای جدی وجود دارد. یا اینکه این کودتا تنها یکی از حوادث متعددی بود که در نهایت با گذر زمان به انقلاب ایران منتهی شدند.

چامسکی: انقلاب سال ۷۹ ایران، سرنگونی استبدادی را به همراه داشت که با کودتای سال ۵۳ بر سر کار آمده بود و قدرتی مضاعف یافته بود، اما از نگاه آمریکایی‌ها، این ارتباط معمولاً پنهان می‌ماند یا به عبارت بهتر ترجیح می‌دهند به آن توجه نکنند. آمریکایی‌ها به دوران حکومت و امپراطوری بریتانیا می‌نگرند و به عنوان بخشی از تاریخ، بخشی تغییرناپذیر از تاریخ به این باور می‌رسند که اکنون هم دوران اقتدار و حکمرانی آنها بر جهان فرا رسیده است. اگر به تاریخ‌نگاران روسی هم مراجعه کنید، می‌بینید

آمریکا از عراق در حقیقت ادامه تلاش‌هایی بود که در شکل کودتای نظامی شکست خورده بود. می‌دانید ایالات متحده کشور بسیار آزادی است و برای همین دولتمردان آن هم بسیار آزادانه عمل می‌کنند!! اسناد و مدارک ثبت‌شده متعددی از دخالت‌های آمریکا در نقاط مختلف موجود است. هرچند در مورد انقلاب ایران، اسناد ثبت شده وجود ندارد، اما نگاهی به موضوع کوبا می‌تواند جذاب باشد.

کوبا مثال مناسبی از این موضوع است. دولت‌های وقت واشنگتن، کندی و جانسون، در مذاکرات داخلی خود به استناد این اسناد و مدارک، به این باور می‌رسیدند که موفقیت انقلاب کوبا به شدت به ضرر آمریکا است و کاخ سفید باید به هر نحو ممکن مانع این امر شود. آمریکایی‌ها در عمل به شدت نگران آن بودند که استقلال و عدم وابستگی کوبا، تبدیل به سرمشقی برای سایر کشورها شود. کسینجر حتی از این موضوع، مطابق اسناد موجود به «بیماری مسری کوبا» یاد کرده بود که می‌تواند به سرعت کل منطقه را آلوده کند: «بیماری مسری انقلاب».

و حوادث فعلی آمریکای جنوبی صحت پیش‌بینی او را نشان می‌دهد.

چامسکی: ایالات متحده عملاً به چالش کشیده شده است. این حوادث عملاً منافع آمریکا را مورد تهدید قرار می‌دهد.

در مورد اختلاف فعلی میان ایران و آمریکا که به تدریج با توجه به پرونده هسته‌ای ایران شدت هم می‌گیرد، آیا شما پتانسیل لازم را برای برخورد نظامی میان طرفین مشاهده می‌کنید؟ آیا تصور می‌کنید آمریکا در حال آماده کردن خود برای حمله به ایران است، حمله‌ای موشکی، استراتژیک و یا هر نوع دیگر؟

چامسکی: من به این موضوع مشکوک هستم. ایالات متحده و اسرائیل هر دو با ایران خصومت دارند و از سوی دیگر با یکدیگر روابط بسیار نزدیکی برقرار کرده‌اند. ایالات متحده سال‌هاست که اسرائیل را از نظر تسلیحاتی تامین می‌کند تا حدی که صدها فروند بمب افکن پیشرفته در اختیار این کشور قرار داده است. این موارد به همراه اقدامات دیگری که در این اواخر صورت گرفته، نشان می‌دهد که ایالات متحده توانایی اسرائیل برای بمباران ایران را افزایش داده است. بنابراین توانایی برخورد نظامی با ایران از سوی

بقیه در صفحه ۲۰

آنها هم دوران استعمار روسیه را «پدیده‌ای» عادی تلقی می‌کنند. این رویکرد قدرت‌های استعماری و امپریالیستی است.

پروفسور اگر شما هم اجازه بدهید، همان پرسش را مطرح کنم که آیا ایالات متحده ایران را به عنوان یک دشمن استراتژیک تلقی می‌کند یا خیر؟ اگر این تصور را باور دارید، با توجه به داغ شدن هرچه بیشتر روند پرونده هسته‌ای، در ماه‌ها و سال‌های آتی، انتظار چه تحولاتی را در این حوزه دارید؟

چامسکی: من نمی‌توانم چندان با این نظر که ایالات متحده طبیعت و علت انقلاب ایران را درک نکرده است، موافق باشم. آنها درک کرده بودند که انقلاب ایران، نظامی حکومتی را ایجاد می‌کند که دیگر تحت فرمان ایالات متحده نخواهد بود. آمریکایی‌ها سابقه مواجهه با حوادث مشابهی را دارند، بنابراین معمولاً تبعات چنین انقلاب‌ها و تحولاتی را به خوبی درک می‌کنند. در نیمکره غربی، ما کوبا را داریم که در نزدیکی آمریکا واقع شده است و عملاً تبدیل به یکی از مخالفان اصلی و البته نگرانی‌های آمریکا شده است. در سال ۱۹۵۹، به محض پیروزی انقلاب کوبا، دو کشور، یعنی ایالات متحده و کوبا در کمتر از یک ماه تبدیل به دشمنانی جدی شدند. آمریکا در چنین فرصتی کوتاه، گروه‌های تروریستی را در داخل کوبا شکل داده و از نزاع‌ها و درگیری‌های تروریستی حمایت می‌کرد. حتی در حال حاضر نیز درگیری میان دو کشور ادامه دارد، هرچند با گذشت چندین دهه اکنون به عرصه اقتصادی محدود می‌شود. علت شکل‌گیری این نزاع‌ها، تنها این بود که کوبا می‌خواست مستقل از قدرت‌های دیگر باشد.

پروفسور، به موضوع جالبی اشاره کردید. آیا تصور می‌کنید که اکنون همین روند است که در بولیوی، ونزوئلا، شیلی و نقاط دیگر آمریکای لاتین هم پیگیری می‌شود.

چامسکی: پس از انقلاب سال ۱۹۷۹ ایران، ایالات متحده همان واکنشی را نشان داد که همواره در شرایط مشابه هنگام مواجهه با چنین رویدادهایی از خود نشان می‌داد. آنها در ابتدا سعی کردند تا از طریق ارتباطات خود در داخل کشور، نوعی کودتای نظامی را در درون مرزهای ایران انجام دهند، این کودتا در شرایطی که ارتش و نیروهای نظامی ایران هنوز کاملاً شکل نگرفته بودند، شانس موفقیت داشت، اما شکست خورد. پس از این شکست، ایالات متحده از جنگ عراق علیه ایران حمایت کرد. حمایت

بررسی عملکرد دولت نهم در برخورد با دانشجویان

هنوز چند ماهی از استقرار دولت احمدی نژاد نگذشته بود و هنوز انتصابات دولت جدید به طور کامل انجام نگرفته بود که اندک اندک، طبق پیش بینی هایی که از قبل نیز می شد، فشارها وارده از سوی حاکمیت بر جنبش دانشجویی وارد فاز جدیدی شد. هر چند در ابتدای روی کار آمدن دولت، قولی مبنی بر آزادی دانشجویان زندانی داده شد، قولی که از ابتدا نیز تحقق ناپذیر بودن آن مشخص بود و یک بار قرار بود در روز دانشجو تحقق پذیرد و بار دیگر عید قربان. خلف وعده آزادی دانشجویان زندانی در ۲۲ بهمن نیز تکرار شد تا خوش باوران نیز متقاعد شوند در انبان دولت جدید چیزی جز حبس و زجر و شکنجه یافت نمی شود، چه رسد به آزادی و مدارا!

اما در آبان و آذرماه بود که احکام نسبتاً سنگین زیادی چه از سوی قوه قضاییه و چه از سوی کمیته های انضباطی دانشگاه ها بر علیه دانشجویان صادر شد. چندین نشریه دانشجویی نیز در این میان توقیف شدند و در راه ادامه کار انجمن اسلامی چند دانشگاه نیز از سوی مدیریت انتصابی آن مشکلات زیادی ایجاد شد. در جزم شدن عزم حاکمان برای بستن فضای دانشگاه ها همین بس که آیت ... مصباح یزدی که بسیاری وی را پدر معنوی دولت جدید می دانند در دیدار دولتیان به صراحت خواستار اسلامی شدن دانشگاه ها شده و از وضع کنونی دانشگاه ها به شدت انتقاد کرده بود. وی در دیدارهای خود تاکید کرده است: «برای تغییر کتاب های دانشگاهی پروژه ای را تعریف کردند که در پرتو آن علما کتاب ها را مورد بررسی قرار دهند و اشکالات آن را شناسایی کنند. بیش از ده سال وقت صرف شد ولی هنوز نتیجه اش مشخص نشده است. اساتید هم بایستی مورد بازآموزی قرار گیرند.» جالب آن که در کنار این گونه اظهارات فردی که اصلاح طلبان حکومتی وی را ثنورسین خشونت لقب داده بودند، موسوی خوئینی ها از نزدیکان خاتمی و مدیرمسئول روزنامه توقیف شده سلام در اظهارات مشابهی خواستار تصفیه انجمنهای اسلامی و دفتر تحکیم وحدت از نیروهای مخالف اندیشه دینی می شود. جالب آن که حوادث ۱۸ تیر کوی دانشگاه تهران از اعتراضات دانشجویان به توقیف روزنامه سلام آغاز شده بود که در

همان دوران و پس از آن هیچ گونه حمایتی از دانشجویان از سوی خاتمی و خوئینی ها نشد. به گفته انجمن پلی تکنیک: «استبداد متصلب و خشن، ندای مخالف را بر نمی تابد و منفعت طلبان سیاسی، جنبش دانشجویی مستقل و غیر وابسته را. اقتدارگرایانی که هیچ گاه جنبش دانشجویی مستقل، آرمانگرا و آزادیخواه را تحمل نکرده اند همراه با اصلاح طلبان درون حکومتی ای که نتوانسته اند در انتخابات اخیر از جنبش دانشجویی باج گیری کنند به دو تیغه قیچی استبداد تبدیل شده اند که می خواهد حلقوم آزادیخواهان و عدالت خواهی را از هم بدرد.»

تمامی این شواهد حاکی از آن است که جنبش دانشجویی دوران سخت، طاقت فرسایی و پرتلاطمی را در پیش رو دارد. در این گزارش تلاش خواهیم کرد گوشه ای از هجمه عظیم و فشارهای زیادی که در فاصله فقط چند ماه، یعنی از آبان ماه به این سو بر دانشگاهیان وارد آمده است را مختصری شرح می دهیم. اشاره به «گوشه ای» از مشکلات و بسنده کردن به «شرح مختصر» آن ها از آن روست که اتفاقات پیش آمده و فشارهای وارده از سوی حاکمیت اقتدارگرا در همین مدت کوتاه چند ماهه از چنان حجم عظیمی برخوردار بوده است که فریاد زدن همه آن چه بر دانشگاه و دانشجو رفته است دهانی به پهنای فلک می خواهد و شرح مفصل تمامی مواقع مثنوی می شود به اندازه هفتاد من کاغذ...

پلی تکنیک:

دانشجویان قدیمی و فعلی دانشگاه امیرکبیر به لحاظ رادیکال تر بودن نسبت به سایر دانشگاه ها حجم وسیع تری از برخوردها را به خود اختصاص دادند. علی افشاری که پیش از این به خاطر فعالیت های دانشجویی اش سال ها زندان، شکنجه و سلول انفرادی را تجربه کرده بود، به ۶ سال زندان و ۵ سال محرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شد و امیر بلالی نیز ۱ سال. مهدی حبیبی دبیر سابق انجمن پلی تکنیک نیز پس از فارغ التحصیلی همچنان به دادگاه انقلاب تهران و اهواز احضار و مورد بازجویی قرار می گیرد. لازم به ذکر است چندی پیش به جهت سابقه یک سال زندان مهدی حبیبی که به اتهام اقدام علیه امنیت ملی اجرا شده بود از ادامه کار و فعالیت اقتصادی وی جلوگیری شد.

دانشجویان پلی تکنیک در تریبون آزادی که در اعتراض به جو شدید امنیتی دانشگاه و شکنجه اکبر گنجی ترتیب داده بودند به دخالت انتظامات در مورد نوع پوشش و آرایش دختران دانشجو

افزود: «یک شب بنده به همراه دوستان در دفتر انجمن اسلامی داشتیم روی نشریه مان کار می کردیم و آن شب کارمان طول کشید، و چون کلید در را نداشتیم ناچار شدیم تا صبح در انجمن بمانیم. چون نمی توانستیم انجمن را رها بکنیم و برویم.». این دانشجو در مصاحبه ای با رادیو آلمان در همین رابطه گفت: «این حکم نشان می دهد که به خاطر یک تخلف ناچیز به من تعلیق داده اند. این مسئله حکومت نظامی وحشتناکی را در دانشگاه به ذهن متبادر می کند.» پس از مراجعات مکرر به مسئولین دانشگاه و یادآوری عدم تناسب عنوان شکایت و حکم صادره برای عباس حکیم زاده مسئولین عنوان دیگری را به این پرونده افزودند که آن توهین به رئیس سابق دانشکده ریاضی، دکتر دهقان، بود. لازم به ذکر است این مسئله نیز مربوط به ۲ سال پیش می شود و همان موقع با اعلام کتبی دکتر دهقان مبنی بر عدم شکایت از این دانشجو مهندس صراف، معاونت دانشجویی وقت، این پرونده را مختومه کرده بود. در همین رابطه دفتر تحکیم وحدت در بیانیه خود تصریح کرد: «پرونده عباس حکیم زاده به دلیل صرفنظر کردن، رییس دانشکده اش از شکایت خود دو سال پیش مختومه اعلام شده بود و مسولان جدید دانشگاه و کمیته انضباطی برای برخورد با فعالیتهای سیاسی و اجتماعی عباس حکیم زاده پرونده های بدون شاکی را بهانه حکم انضباطی قرار داده اند.» خبرنگار گویا نیز در همین رابطه نوشت: «نشریه واژه چندی پیش اقدام به انتشار خبر ضرب و شتم دانشجویان توسط نادری، کارمند کمیته انضباطی، کرده بود و به نظر می رسد برخورد نامتعارف این کمیته با این دانشجو بی ارتباط با این قضیه و اعمال نفوذ نادری در این پرونده نباشد.» لازم به ذکر است پس از اعتراض حکیم زاده، این حکم به «توییح و درج در پرونده» تبدیل شد ولی بلافاصله پس از آن احضاریه دیگری برای این دانشجو از طرف کمیته انضباطی ارسال شد و از وی خواسته شد در مورد برگزاری تریبون آزاد توضیح دهد که پس از گذشت بیش از یک ماه هنوز حکمی در این خصوص صادر نشده است. همچنین مدیر مسئول نشریه واژه، نصر... کشاورز، نیز چندی پیش در خصوص تریبون آزاد انجمن به کمیته انضباطی احضار شد که برای وی هم هنوز حکمی صادر نشده است. جالب آن که طاهری، کارمند کمیته انضباطی، در موقع احضار این دانشجو از وی پرسیده بود شکایت علیه نادری، دیگر کارمند این کمیته، را چه کسی نوشته است و مدعی شده بود

سخن گفتند. صدیقه بیگدلی از فعالین دانشجویی پلی تکنیک در این تریبون گفت: «انتظامات و حراست دانشگاه چه حقی دارد تا به دختران این دانشگاه اهانت کند؟!» مسئولین پیشین دانشگاه شب قبل از برنامه از متولیان برگزاری تریبون درخواست کرده بودند حرفی علیه رهایی، رئیس انتصابی پلی تکنیک، از سوی دانشجویان بیان نشود. عباس حکیم زاده دیگر سخنران این تریبون در سخنان کوتاهی ضمن انتقاد شدید از انتصاب رهایی به ریاست دانشگاه و یادآوری سابقه انتصاب سال ها پیش وی به این سمت گفت: «مسئله امروز کشور استبدادی است که دامان تمام ارکان جامعه از جمله دانشگاه ها را گرفته است و حل مشکلات جز به رفع استبداد نیست.»

«استبداد متغلب و فشن، ندای مخالف را بر نمی تابد و منفعت طلبان سیاسی، جنبش دانشجویی مستقل و غیر وابسته را، اقتدارگرایانی که هیچ گاه جنبش دانشجویی مستقل، آزمانگرا و آزادیخواه را تحمل نکرده اند همراه با اصلاح طلبان درون حکومتی ای که نتوانسته اند در انتخابات افیر از جنبش دانشجویی باج گیری کنند به دو تیغه قیچی استبداد تبدیل شده اند که می فواید مملوقم آزادیخواهان و عدالت فواهی را از هم بدر.»

پس از تریبون بود که کمیته انضباطی این دانشجو را به یک ترم تعلیق محکوم کرد. وی که برای اطلاع از علت صدور حکم تعلیق به کمیته انضباطی مراجعه کرده بود، در مصاحبه ای با رادیو فردا گفت: «آنجا برخورد بسیار بدی از سوی دو کارمند جزء با من و دوستانم شد برخوردها بسیار تحقیر آمیز بود و انگار ایشان بازجو هستند و ما در جایگاه مجرم نشستیم. ایشان به ما گفت حکمی آمده و شما حق اعتراض دارید. اگر می خواهید اعتراض کنید، اعتراض کنید و اگر نمی خواهید، بفرمایید بیرون. ما گفتیم که بالاخره ما باید مطلع شویم که عنوان شکایت چه بوده که بخواهیم دفاع کنیم، وی پس از کلی طفره رفتن عنوان اتهامی بنده را ماندن یک شب تا صبح در دانشگاه عنوان کرد.» حکیم زاده در ادامه

اختیار این فراکسیون بودند (مدیریت، علوم اجتماعی، هنرهای زیبا، زبانهای خارجه، روانشناسی)، آن چه مایه بهت و حیرت دانشجویان این دانشگاه شد و تا مدتی فضای دانشگاه بزرگ تهران را تحت تاثیر خود قرار داد انتصاب یک آخوند فاقد تحصیلات آکادمیک، عمید زنجان، به ریاست این دانشگاه بود. جمعی از دانشجویان دانشگاه تهران همزمان با برگزاری مراسم تودیع و معارفه رئیس دانشگاه، در اعتراض به عزل رئیس دانشگاه و انتصاب رئیس جدید، در برابر محل برگزاری مراسم تجمع کرده و به سر دادن شعار پرداختند. در پایان این مراسم یکی از دانشجویان به نشانه اعتراض عمامه عمید زنجان را از سرش برداشت. عمید در پاسخ به اعتراضات گسترده دانشجویان و اساتید دانشگاه تهران گفته بود: «هیچ دانشجویی به این حرکت راضی نبود و این عملیات در واقع عملیاتی شبه نظامی بود. اگر هوش و ذکاوت بسیج دانشجویی با ایجاد یک متری فاصله بین من و دانشجویان نبود؛ تعداد زیادی از دانشجویان معترض زیر پای دیگر دانشجویان خفه می شدند. اگر بنا بود موافقان من اعلام نظر کنند، صدای مخالفان به گوش نمی رسد. مگر باید هر کس به دانشگاه می آید، تحصیلات آکادمیک داشته باشد؛ اینکه گفته شده مدرک دکترای من معادل است، این گونه شایعات براساس حسادت و رقابت بی خود بعضی از خودی ها انجام گرفته است.» پس از این مراسم بود که داوود دشتبانی، دبیر سیاسی انجمن این دانشگاه به اتهام اهانت به روحانیت به دادگاه احضار شد. در ادامه برخوردها با دانشجویان دانشگاه تهران مهدی شیرزاد، پیمان عارف، امیر رعیت نظری و فرید هاشمی به اتهام اقدام علیه امنیت ملی از طریق شرکت در تجمعات غیرقانونی هر یک جداگانه به دادگاه احضار شدند. همچنین فرید هاشمی به علت عضویت در هیئت موسس «جامعه دمکراتیک دانشجویان» به کمیته انضباطی نیز احضار شده بود. مهدی شیرزاد به تحمل دو سال حبس که به مدت سه سال به حالت تعلیق در خواهد آمد، محکوم شد. گزارش ها همچنین حاکی از دخالت مدیریت دانشکده زبان های خارجی دانشگاه تهران در انتخابات انجمن این دانشکده است. دانشجویان در حرکتی اعتراضی جلوی کلاس درس رئیس دانشگاه تحصن کردند. چند روز پیش نیز دانشجویان دانشکده مدیریت تجمعی در اعتراض به انتصابی بودن رئیس دانشگاه و نحوه برخورد با دانشجویان برگزار کردند.

همچنین شکایتی اصلا وجود ندارد که نصرا... کشاورز در پاسخ گفته بود این شکایت در حضور بنده تنظیم شده و خود من هم به عنوان شاهد پای این شکایت را امضا کرده ام. سپس کشاورز با بی ارتباط دانستن سخنان طاهری با مورد شکایت از وی خواسته بود صرفا به موارد شکایت اشاره کند و از سخنان حاشیه ای بپرهیزد. طاهری در پاسخ ادعا کرده بود که می خواهد کمی گپ دوستانه با نصرا... کشاورز داشته باشد که این دانشجو تصریح کرده بود فرصت گپ دوستانه زدن با وی را ندارد. در پایان طاهری ضمن یادآوری یک ترم مشروطی نصرا... کشاورز او را از فعالیت های دانشجویی بر حذر داشته بود که کشاورز در پاسخ گفته این مسئله به خود وی مربوط است. در همین راستا در ترم جاری در موقع ثبت نام، علیرغم این که هنوز هم هیچ حکمی برای نصرا... کشاورز نیامده است، اداره کل آموزش فایل وی را به دستور کمیته انضباطی بسته بود و از ثبت نام وی جلوگیری به عمل آورد که با پیگیری های فراوان در روزهای پایانی ثبت نام فایل نامبرده باز و وی موفق به ثبت نام شد. لازم به ذکر است محسن سهرابی فعال دیگر دانشجویی پلی تکنیک به علت انتقاد از دکتر شاکری، معاونت دانشجویی سابق، در تریبون آزادی که در خصوص انتخابات ریاست جمهوری گذشته برگزار شد، نیز به یک ترم تعلیق از تحصیل محکوم شده بود. محسن سهرابی ضمن اعتراض به حکم صادره خواستار تجدید نظر در حکم خود شده بود که این حکم در مرحله تجدید نظر نیز تایید شده است. بدین ترتیب ترم جاری از ثبت نام و اخذ واحد این دانشجو جلوگیری به عمل آمد. عابد توانچه نیز از سوی کمیته انضباطی به یک ترم تعلیق از تحصیل محکوم شد. آرمین سلماسی به علت انتقاد از آمبولانس سپاه در انتقال دانشجویی که با گاز خودکشی کرده بود، تاکنون بارها به دادگاه انقلاب فراخوانده شده است. لازم به ذکر است ترم گذشته بسیاری از دانشجویان، مخصوصا دانشجویان دختر، به علت نوع پوشش و آرایش به صورت فله ای به کمیته انضباطی احضار شده و در آن جا مورد ارشاد قرار می گرفتند و بعضا از ایشان تعهد کتبی نیز اخذ می شد.

دانشگاه تهران:

پس از تلاش های طیف سنتی انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران در جهت حذف طیف دموکراسی خواه این انجمن از طریق اقدامات یک جانبه چون لغو عضویت و تعلیق انجمن هایی که در

دانشگاه لرستان:

داستان برخورد با دانشجویان دانشگاه خرم آباد شاید از همه غم انگیزتر باشد. در بیانیه این انجمن آمده است: «در پی بهانه‌جویی‌ها و نزدیک شدن به زمان انتخابات انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه لرستان، ابتدا مسوولان به مخالفت با برگزاری انتخابات پرداختند آن هم با طرح این ادعا که اساساً چنین تشکلی وجود ندارد. پس از آن طی مذاکراتی که با معاونت دانشجویی و مدیر امور فرهنگی صورت گرفت مسوولان حاضر شدند که با برگزاری انتخابات انجمن برای تشکیل شورایی موقت که وظیفه‌ی آن هماهنگی امور دفتر با مسوولان بود موافقت کنند و طی این مذاکرات معاونت دانشجویی هر گونه دخالت حراست و پرسنل انتظامات در انتخابات را نیز منتفی دانستند که متأسفانه در پی انجام تبلیغات انتخاباتی از سوی دفتر، تمامی سطح دانشگاه از وجود تراکت‌ها و پوسته‌های تبلیغاتی به وسیله نیروهای حراست پاک شد. با مشاهده‌ی این حوادث مذاکراتی را با معاونت دانشجویی که این بار منکر موافقت با برگزاری انتخابات است آغاز کردیم که نتیجه‌ی آن موافقت با انتخابات داخلی برای تعیین شورای موقت شد و در پایان سیامک نادعلی، محمدجواد محمدی، سجادطهرانی، محمدجواد دردکشان و آرش خاندان به عنوان اعضای این شورای موقت انتخاب شدند.» ولی در ادامه این ماجرا کمیته انضباطی این دانشگاه سه تن از این افراد به نام‌های آرش خاندان، محمد جواد دردکشان و سیامک نادعلی را به اتهام برگزاری انتخابات غیرقانونی به دو ترم تعلیق از تحصیل محکوم کرده است. خاندان در مصاحبه با ایلنا در این رابطه گفته: «پس از صدور حکم من و دو تن دیگر از اعضای انجمن، ما از ورود به دانشگاه منع شدیم و پس از اینکه در ترم گذشته از ورود ما به دانشگاه جلوگیری شد، چندی پیش در نامه‌ای به ما اعلام کردند که حکم محرومیت از تحصیل از ترم آینده آغاز خواهد شد و این به معنی آن است که حکم دو ترم محرومیت از تحصیل به سه ترم تبدیل شده است. روز گذشته نیز از ورود ما به خوابگاه جلوگیری شد و مسوولان خوابگاه به ما اعلام کردند که تنها چند ساعت فرصت داریم تا وسایلمان را جمع کنیم، آنها قصد دارند تا ما با عدم حضورمان در دانشگاه این مساله را پیگیری نکنیم. ما این مساله را از طریق وزارت علوم، تحقیقات و فناوری پیگیری کرده‌ایم ولی هنوز به طور مشخص هیچ پاسخی از سوی مسوولان وزارتخانه دریافت نکرده‌ایم.» لازم به ذکر است پس از

صدور این حکم قفل درب انجمن این دانشگاه توسط مسئولین تعویض می شود و تابلوی انجمن اسلامی پایین کشیده می شود و اخیراً هم اعلام شد اموال انجمن به مکان نامعلومی انتقال داده شده است.

دانشگاه شیراز:

انجمن دانشگاه شیراز نیز تذکری را از ریاست جدید تحویل گرفته است که طبق آن یک ماه مهلت دارد تا اساسنامه اش را منطبق بر اساسنامه تشکل های اسلامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی نماید، در غیر این صورت از ادامه کار آن انجمن نیز جلوگیری می شود. لازم به ذکر است سه تن از دانشجویان این دانشگاه به نامهای محمد مهدی احمدی، نادر دیناری و روح الله زالی مقدم از اعضای انجمن به کمیته انضباطی دانشگاه احضار شدند.

تربیت معلم:

قریب سجادی عضو انجمن این دانشگاه به اتهام اخلال در نظم، به حکم کمیته انضباطی به یک ترم محرومیت موقت از تحصیل محکوم گردید. خبر دیگری از این دانشگاه حاکی است حراست دانشگاه، در راستای اعمال محدودیت های بیش تر و تحت نظر گرفتن رفتار و روابط دانشجویان، اقدام به نصب دوربین های مدار بسته ی متعددی در محیط دانشگاه نموده است. انجمن اسلامی در بیانیه ای در این خصوص آورده است: «به مسئولین دلسوز و مومن دانشگاه که شاید دغدغه انحراف دانشجویان را دارند، اطمینان می دهیم با توجه به این که دولت محترم اسلامی در نظر دارد انقلاب فرهنگی دوم را (این بار، عمیق تر و عملی تر از پیش) در نظام آموزشی کشور و دانشگاه ها پیاده کرده و علوم انسانی را اسلامی و دانشگاه ها را به حوزه علمیه تبدیل کند و با امید به این که با همت کابینه محترم آقای احمدی نژاد، در آینده ای نزدیک، همه دانشجویان و اساتید، مسلمان تر، مومن تر، مودب تر و ضد غرب و سرشار از اخلاق و معنویت خواهند شد، لذا جای هیچ گونه نگرانی نیست.» عباس شکوهمند محمد علی عبادی نیز از دانشجویانی بودند که به جرم شرکت در حوادث بهار ۸۲ تهران به ۶ ماه حبس تعزیری محکوم شدند که چندی پیش این حکم اجرا شد.

دانشگاه ارومیه:

در دانشگاه ارومیه تجمعی خودجوش در اعتراض به مشکلات صنفی و جداسازی جنسیتی اتوبوس‌های دانشگاه و وضع قانون جدید تردد به خوابگاه ها قبل از ساعت ۲۰ و دیگر مشکلات

اعضای انجمن نیز به یک ترم محرومیت از تحصیل محکوم شده اند. همچنین بدستور هیئت نظارت بر تشکلهای دانشجویی، انجمن اسلامی دانشجویان این دانشگاه ممنوع فعالیت شد. قابل ذکر است نشریات دانشجویی معرفت و باختر در این دانشگاه لغو امتیاز شدند. **دانشگاه شهرکرد:**

بهار امسال اعضای انجمن اسلامی دانشگاه شهرکرد در پی مشکلاتی که برای این انجمن پیش آمده بود دست به تحصن در مقابل اتاق ریاست اصلاح طلب این دانشگاه زدند و پس از عدم توجه مسئولین به این مسئله دست به اعتصاب غذا زدند. پس از چند روز این دانشجویان در اثر اعتصاب غذا راهی بیمارستان شدند ولی پس از بازگشت از بیمارستان به اعتصاب غذا و تحصن خود ادامه دادند تا این که از سوی عده ای از کارمندان دانشگاه به شدت مورد ضرب و شتم قرار گرفتند. لازم به ذکر است کلیه این اتفاقات در دوران دولت اصلاح طلب خاتمی به وقوع پیوسته است. باری، دانشجویان با شکایت از این افراد خواستار رسیدگی قوه قضاییه به این امر شده بودند. ولی اکنون پس از گذشت بیش از ۶ ماه از این قضیه و عدم رسیدگی به شکایت دانشجویان ۵ عضو انجمن اسلامی به دادگستری احضار شده اند. این احضار در پی شکایت مسئول دانشگاه از این دانشجویان عنوان شده است. ولی رئیس دانشگاه شهرکرد می گوید: «من شخصا از اعضای انجمن اسلامی شکایتی نکرده‌ام و این درگیری بین تعدادی از پرسنل دانشگاه و اعضای انجمن اسلامی بوده که آغازکننده این درگیری هم انجمن بوده است.» مهدی مکاری از دانشجویان احضار شده به دادگاه به خبرنگار ایسنا گفته: «ما شکایتی از ضاربان تسلیم دادگستری کردیم، اما انگار برای تحت فشار قرار دادن و جلب رضایت، از ما شکایت کرده‌اند.» همچنین از نمایش بسیاری از فیلم های دارای مجوز وزارت ارشاد توسط انجمن از سوی ریاست این دانشگاه جلوگیری می شود. توجیه ریاست این دانشگاه این است که برخی از فیلم ها بی که از سوی وزارت ارشاد مجوز پخش را دریافت کرده اند از لحاظ محتوایی دارای اشکالاتی می باشد که این اشکالات سبب بروز اشاعه فساد و رواج بی بند و باری و در سطح دانشگاه می گردد.

دانشگاه گرگان:

نشریه دانشجویی کاوش که از سوی دانشجویان دانشگاه کشاورزی گرگان منشر می شد، به حکم کمیته ناظر بر نشریات دانشجویی،

صنفا این دانشگاه صورت گرفته بود. همچنین در پی برگزاری کنسرت موسیقی از سوی انجمن اسلامی این دانشگاه عده ای از بسیجیان با همکاری حراست دانشگاه، و علیرغم این که این کنسرت دارای مجوز برگزاری بود، به این مراسم حمله کرده، به ضرب و شتم اعضای انجمن اسلامی دانشجویان اقدام کردند و آلات موسیقی را شکستند و پس از آن نیز از سجاد نیکنام دبیر انجمن به کمیته انضباطی شکایت کردند. سجاد نیکنام به فاصله چند روز ۴ مرتبه به کمیته انضباطی احضار شده بود. لازم به ذکر است بر اساس خبرهای رسیده بیش از ۵۰ دانشجوی عضو انجمن اسلامی دانشجویان، شورای صنفا و سایر دانشجویان در این مدت به کمیته انضباطی احضار شده اند.

دانشگاه زنجان:

نشریه دانشجویی قیزیل اوزن به مدیر مسئولی ریحانه پورغنی توقیف شد. همچنین چندی پیش نیروها امنیتی خانواده ریحانه پورغنی را در خصوص دستگیری وی، تهدید کرده بودند که در پی این تهدیدها وی به دادگاه انقلاب احضار و سپس دستگیر شد. وی همچنان در بازداشت به سر می برد. همچنین معرفت الله فضلی مدیر مسئول نشریه دانشجویی زنگان و یاشار حکاک پور توسط نهادهای امنیتی احضار و تهدید شده اند که در پی آن یاشار حکاک پور پس از ۲۹ روز بازداشت با قرار وثیقه ۸۰ میلیون تومانی از زندان آزاد شد. وی در طی این مدت توسط تیم های مختلف مورد بازجویی قرار گرفته است. همچنین مجوز برگزاری مراسم ۱۶ آذر نیز به انجمن اسلامی این دانشگاه داده نشد.

صنعتی اصفهان:

در پی تغییر هیئت رئیسه دانشگاه و یک دست شدن آن، در اقدامی بی سابقه به دنبال شکایتی از واحد قرآن نهاد رهبری و بسیج از ماهنامه فرهنگی سیاسی نسیم شمال در دانشگاه صنعتی اصفهان به خاطر چاپ مطالب و طنز نوشته ها و کاریکاتورهای آقای احمدی نژاد و انتشار مطالب مربوط به مسائل صنفا دانشجویان، این نشریه محکوم به توقف فعالیت و ۶ ماه محرومیت برای محمد رضا قلمکاری، مدیر مسئول ماهنامه شد.

دانشگاه اصفهان و علوم پزشکی:

محمد امین مهدوش عضو انجمن اسلامی و از نویسندگان نشریه دانشجویی معرفت به حکم کمیته انضباطی به یک ترم محرومیت از تحصیل محکوم شد. امین قلعه ای و احمد میرزایی از دیگر

مصدق کشاورز و امیر اسحاقی با اتهام شرکت در فعالیت تبلیغی علیه نظام به دادگاه احضار شدند که امیر اسحاقی به اتهام اقدام علیه امنیت ملی و تبلیغ علیه نظام به ۶ ماه حبس تعلیقی محکوم گردید. علیرضا سلطانی هم به سه ماه و یک روز حبس تعلیقی از سوی شعبه سوم دادگاه انقلاب یزد محکوم شده است. اسحاقی در گفتگو با ادواریوز گفته است: «این پرونده مربوط به دو سال پیش است که با تحریم انتخابات مجلس هفتم از سوی انجمن جمهوری خواه گشوده شد. که پیرو آن در خردادماه سال ۸۳ بنده به همراه آقایان خالقی و غلامی دستگیر و یک هفته را در بازداشت به سر بردیم.»

علامه طباطبایی:

اکبر عطری دانشجوی سابق این دانشگاه و از فعالان دانشجویی و سیاسی از سوی دادگاه انقلاب زنجان غیابا به تحمل ۴ ماه حبس تعزیری محکوم شده است. همچنین وی از سوی دادگاه انقلاب تهران به تحمل ۵ سال حبس تعزیری نیز محکوم شده است. همچنین عبدالله مؤمنی دبیر سابق تشکیلات دفتر تحکیم وحدت از سوی دادگاه انقلاب به پنج سال حبس تعزیری، به مدت پنج سال تعلیق و پنج سال محرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شد. در حکمی که به مومنی ابلاغ شده آمده است: «به اتهام اقدام علیه امنیت کشور از طریق اجتماع و تبانی و تبلیغ علیه نظام و انجام مصاحبه‌ها و سخنرانی‌هایی علیه نظام به پنج سال حبس تعزیری محکوم می شود. حبس مذکور برای مدت پنج سال معلق می‌گردد.» فرید مدرسی نیز به ۸ ماه حبس محکوم شده است. محمد رضا رحیمی راد به اتهام اهانت به رهبری به ۶ ماه حبس تعلیقی محکوم گردیده و این در حالی است که وی در خصوص دو پرونده دیگر نیز در انتظار صدور رای دادگاه انقلاب به سر می برد. محمد خانی دانشجوی رشته‌ی تعاون و رفاه این دانشگاه، به اتهام شرکت در تجمعی در مقابل دانشگاه تهران، ترغیب دانشجویان به تحصن در خوابگاه درباره انتخابات ریاست جمهوری به تعلیق از تحصیل محکوم شده است. علیرضا اردلان دیگر دانشجوی این دانشگاه به اتهام اخلاف در نظم عمومی به اخراج از خوابگاه محکوم شده است. شایان ذکر است که این چندمین حکم صادره از طرف کمیته انضباطی دانشگاه علامه بعد از روی کار آمد آیت اله شریعتی مدیر روحانی دانشگاه علامه است که در موارد قبلی با اعتراض شدید دانشجویان دانشگاه بعضا مجبور به عقب نشینی شد. قابل توجه این که برخوردهای سرکوبگرانه تنها دامان

مجوزش باطل اعلام گردید. همچنین نشریه دانشجویی اعتراض که از سوی دانشجویان همین دانشگاه منشر می شد، به علت اعتراض به سیستم مدیریت امور دانشجویی این دانشگاه برای مدت یکسال توقیف گردید.

دانشگاه شهید چمران اهواز:

مدیریت دانشگاه چمران اهواز اقدام به برگزاری انتخابات گزینشی و غیردموکراتیک شورای مرکزی انجمن کرده است. فراقسیون مدرن این دانشگاه در بیانیه خود آورده است: «ردصلاحیت های گسترده، فاشیستی و جانبدارانه ی شورای تحقیق سه نفره با یک عضو غیر قانونی و یک عضو کنار گذاشته شده با سکوت سوال برانگیز هیات نظارت گره می خورد و استقلال انجمن اسلامی با قدرت می پیوندد.»

تربیت معلم سبزوار:

مصطفی صداقت جو و مهران کوشا، به علت اعتراض به بازداشت فعالین سندیکای شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و انتشار و توزیع بیانیه دانشگاه تربیت معلم سبزوار توسط اداره اطلاعات این شهر چندین بار احضار و دست آخر بازداشت و پس از چند ساعت بازجویی بطور موقت آزاد شدند.

دانشگاه تبریز:

حیدر زاهدی دانشجوی دانشگاه تبریز به اتهام شرکت در اجتماع غیر قانونی و اقدام علیه امنیت کشور محاکمه شد. وی در دادگاه بدوی به دو سال حبس و اخراج از دانشگاه محکوم شده بود. همچنین حسین میرکریمی دانشجوی دانشگاه سهند تبریز به علت نوشتن مقاله انتقادی و نصب این مقاله در بورد آزاد انجمن این دانشگاه به یک ترم تعلیق از تحصیل محکوم شده است.

رازی کرمانشاه:

فعالیت‌های انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه رازی کرمانشاه، به اتهام توهین و اهانت به برخی نهادهای قانونی کشور با شکایت بسیج دانشجویی به حکم هیئت نظارت بر تشکلهای دانشجویی این دانشگاه، برای مدت ۴ ماه ممنوع شد. این حکم به مدت یکسال به حالت تعلیق در آمد.

دانشگاه یزد:

در پرونده ای که برای انجمن جمهوری خواه دانشگاه یزد گشوده شده مرتضی برشجان، بهروز خالقی، نوید غلامی، علیرضا سلطانی،

دانشگاه گیلان:

هیئت نظارت بر تشکلهای دانشگاه علوم پزشکی گیلان به شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تذکر کتبی داده که مصالح نظام جمهوری اسلامی را مد نظر قرار دهد. در این نامه همچنین روند در پیش گرفته شده توسط انجمن مورد انتقاد قرار گرفته است. همچنین آخرین شماره نشریه دانشجویی نوید نو که وابسته به انجمن گیلان می باشد موجب بروز فشارهای فزاینده بر این تشکل دانشجویی شده است. امام جمعه رشت طی سخنانی به تهدید اعضای انجمن اسلامی پرداخته و گفته است: «اگر آزادی این است برادران بسیجی هم باید آزاد باشند تا شما را از دانشگاه بیرون بیندازند». همزمان با این سخنان، یکی از نشریات راست افراطی طی یادداشتی مطالب این نشریه را «توهین و اهانت به اسلام، انقلاب و رهبری» دانست و خواستار برخورد قاطع مسئولان دانشگاه شد. گفتنی است پرونده ای در خصوص این نشریه در دادگستری گیلان تشکیل شده است که شاکیان آن عموماً نهادهای امنیتی و حکومتی می باشند. از سوی دیگر فشارهای بیرونی بر دانشگاه چنان است که گفته می شود حتی حکم اخراج این دانشجویان هم صادر شده است. نشریه انجمن اسلامی نیز توقیف شده است و پنج تن از دانشجویان به نام های علی رضا میرزا بیگی، محسن سیدکاشی، احسان گسگری، مرتضی پرتویان، محمد فرضی زاده مشمول حکم های صادره از سوی کمیته انضباطی خواهند شد، بدون آنکه هیچ جلسه ای از سوی کمیته انضباطی برای شنیدن دفاعیات و سخنان دانشجویان تشکیل شده باشد. اما نکته جالب تر فشار نهادهای بیرونی و درون دانشگاهی بر دانشجویان، برای مسکوت نگاه داشتن این قضیه است. به تمامی دانشجویان تذکر اکید داده شده که این خبرها در جایی درز پیدا نکنند، زیرا «برای خود آن ها بد می شود» و جلوی حل قضیه را می گیرد.

علوم پزشکی ایران:

هیات نظارت از صدور مجوز برگزاری برنامه انجمن دانشگاه علوم پزشکی ایران به مناسبت ۱۶ آذر، روز دانشجو، خودداری کرد. دانشجویان این دانشگاه در اعتراض به عدم صدور مجوز برای برگزاری مراسم بزرگداشت روز دانشجو و مخالفت با دعوت چند فعال دانشجویی به این دانشگاه، تجمعی اعتراض آمیز برگزار کرد.

دانشگاه مازندران:

دانشجویان این دانشگاه را نگرفته و به اساتید هم سرایت کرده است. دکتر نمک دوست از اعضای هیئت علمی این دانشگاه چندی پیش به بهانه های واهی اخراج شد. دانشجویان دانشگاه علامه در اعتراض به این حرکت تجمع اعتراض آمیزی در این دانشگاه برگزار کردند و خواستار بازگشت دکتر نمک دوست شدند.

شهید رجایی:

نشریه دانشجویی گزینه ۱۱ به حکم هیئت نظارت بر نشریات دانشجویی دانشگاه رجایی تهران برای مدت سه ماه توقیف گردید. مهدی امین زاده از دانشجویان قدیمی این دانشگاه و عضو سابق شورای مرکزی دفتر تحکیم که در گذشته تحت بازداشت و شکنجه بوده است سال جاری پس از پذیرفته شدن در مقطع فوق لیسانس به خاطر سابقه فعالیت دانشجویی از ثبت نام وی جلوگیری شد. همچنین به دستور هیئت نظارت بر تشکلهای دانشجویی، انجمن اسلامی دانشجویان این دانشگاه ممنوع فعالیت شد.

دانشگاه کاشان:

انجمن اسلامی دانشگاه علوم پزشکی کاشان نیز از جمله تشکل هایی است که به دستور هیئت نظارت از ادامه کار آن جلوگیری شده است. دفتر تحکیم در بیانیه خود ضمن اعتراض به این گونه حرکات آورده است: «حاکمیت اقتدار گرا سرکوب دانشجویان را آنچنان در دستور کار خود قرار داده است که برخورد در کمیته های انضباطی را کافی ندانسته و برای خاموش کردن صدای دانشجویان حتی رسانه ها را از رساندن صدای مظلومانه شان و انتشار اخبار برخوردهای قضایی و امنیتی منع کرده است».

شهید باهنر کرمان:

سعید اردشیری، رضا دلایی میلان و حسین خدایاری دانشجویان دانشگاه باهنر کرمان به اتهام اقدام بر ضد امنیت کشور از طریق تحریک دیگران علیه نظام و اغتشاش، به ترتیب به یکسال حبس و متهمین ردیف دوم و سوم هر کدام به پنج ماه حبس تعلیقی محکوم شدند.

صنعتی شریف:

پرونده محمد مباحثی دانشجوی دانشگاه صنعتی شریف به اتهام اقدام علیه امنیت کشور از دادگاه عمومی استهبان به دادگاه انقلاب این شهرستان ارجاع شد.

دانشگاه آزاد:

دانشگاه آزاد نیز از سیل تهاجمات و برخوردها در امان نبوده است. در مجموعه این دانشگاه چنان جو خفقانی حاکم است که بسیاری از دانشجویان شهامت کوچکتری عمل اعتراضی را به خود نمی دهند. در صورت تضييع حقوق دانشجویان نیز تشکل و نهادی مستقل و دانشجویی در این دانشگاه وجود ندارد که از حق دانشجویان دفاع کند. نشریه دانشجویی تخته سیاه و سخن تازه توقیف گردید. همچنین دانشگاه آزاد واحد تهران جنوب اعضای هیئت موسس انجمن اسلامی این واحد را برای تشکیل انجمن فاقد صلاحیت دانسته است. امیر رضا اردلان دانشجوی دانشگاه آزاد شهرضا، به اتهام فعالیتهای سیاسی و همکاری با گروههای غیر قانونی و مخالف حکومت به دستور مسئول دانشجویی اداره اطلاعات شهرضا، نیروهای امنیتی از ورود وی به دانشگاه و جلسه امتحان جلوگیری بعمل آوردند. نامبرده توسط نیروهای ضد شورش نیروی انتظامی بازداشت و به اطلاعات ناجا منتقل و پس از ساعتی آزاد گردید. انتخابات تشکل های دانشجویی دانشگاه آزاد هم با دخالت و دست اندازی مدیریت این دانشگاه به صورت گزینشی انجام شد. سه نفر از دانشجویان معترض بازداشت شدند که به دنبال پیگیری ها، روز بعد آزاد شدند. اخیراً نیز ۱۰ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد شیراز به علت پیگیری مطالبات صنفی از دانشگاه حکم اخراج دریافت کرده اند... و در پایان:

در مجموع از آبان ماه امسال به این سو و به فاصله کمتر از ۵ ماه از استقرار کامل دولت جدید، ۱۵ مورد حکم زندان برای دانشجویان صادر شده است، در ۵۵ مورد دانشجویان به نهادهای امنیتی و قضایی احضار شده اند، ۱۹ حکم تعلیق از تحصیل برای ایشان از سوی کمیته های انضباطی صادر شده، ۱۱ حکم اخراج صادر شده است، در راه فعالیت های آزاد ۲۰ انجمن های دانشجویی مانع ایجاد شده است، در ۵ مورد به صورت جدی فعالیت های انجمن ها از سوی مدیران دانشگاه ها متوقف شده است، ۱۰ نشریه دانشجویی توقیف شده اند و صدها نفر از دانشجویان به دلایل گوناگون به کمیته های انضباطی احضار شده اند. و این نتیجه فقط ۵ ماه مهریزی دولت جدید است با دانشجویان!

تهیه و تنظیم: نشریه دانشجویی واژه، پلی تکنیک تهران

انجمن دانشگاه مازندران نیز از جمله انجمن هایی است که در راه ادامه کار و برگزاری انتخابات آن از سوی مدیریت جدید دانشگاه وقفه ایجاد شده است. البته ناگفته نماند این انجمن بنا بوده که انتخابات خود و انجمن دانشکده هایش را در بهار سال گذشته که هنوز دولت اصلاحات بر سر کار بوده برگزار کند. ولی به گفته این انجمن «هیات نظارت قبلی آنقدر انجمن اسلامی دانشگاه را معطل کرد که عملاً فرصت برگزاری انتخابات از موعد مقرر گذشت و انتخابات انجام نشد. بر همین اساس انجمن دانشگاه مجوز تعویق انتخابات و مشروعیت قانونی فعالیت های کلیه ی انجمن های اسلامی دانشگاه مازندران تا تاریخ ۸۴/۸/۳۰ را از هیات نظارت و ریاست وقت دانشگاه گرفت، اما آقای بابائیان ریاست فعلی دانشگاه و اعضای هیات نظارت جدید و کلیه ی مشاوران و مطلعان با تفسیری ناموجه و ناصواب حق فعالیت را از انجمن سلب و آن را به اصلاح اساسنامه مشروط کردند.» وضعیت فعلی انجمن دانشگاه مازندران را می توان از جمله آخرین فرصت سوزی های دولت خاتمی و ضربات اصلاح طلبان حکومتی به جنبش دانشجویی دانست. آن طور که انجمن دانشگاه مازندرانمی گوید در جهت حل مشکل خود تمام راه ها را طی کرده است. از مذاکره و گفت و گو و اصلاح اساسنامه و... گرفته تا تجمع و تحصن و اعتراض. اما هنوز از سوی مدیریت جدید دانشگاه به این نهاد و آن نهاد داخل دانشگاه پاس داده می شود و گویی مسئولین جدید این دانشگاه خیال ندارند سدی که در مقابل فعالیت های این نهاد دانشجویی ایجاد کرده اند را از سر راه بردارند.

علم و صنعت:

احمد فرجی از دانشجویان سابق این دانشگاه به ۳ سال حبس محکوم شد. در دانشگاه علم و صنعت مطالب نشریات قبل از چاپ بایستی به رویت مسئولین برسد و در صورت تایید، به چاپ برسد. همچنین مسئولین این دانشگاه نیز از صدور مجوز برای برگزاری مراسم در روز دانشجو خودداری کردند. به همین خاطر دانشجویان تجمعی اعتراضی در این خصوص برگزار کردند.

دانشگاه فردوسی مشهد:

محمد مهدی بخارایی، دانشجوی این دانشگاه که در زمینه حقوق بشر فعالیت می کند، پس از احضار به وزارت اطلاعات به اتهام اقدام علیه امنیت ملی و داخلی کشور به دادگاه انقلاب مشهد احضار شد.

بهرام محیی

فلسفه‌ی حقوق بشر (گفتار پانزدهم)

حقوق عینی و حقوق ذهنی

در مباحث حقوقی مدرن، اکثراً با دو مفهوم «حقوق عینی» و «حقوق ذهنی» روبرو می‌شویم. حال باید دید که این دو مفهوم بر چگونه حقوقی دلالت می‌کنند و چه ارتباطی میان آنها با «حقوق بشر» وجود دارد؟ مفهوم «حقوق عینی»، معنایی معادل نظام حقوقی دارد. کانت در اثر معروف خود «مابعدالطبیعی اخلاق»، امر حقوقی را چیزی می‌داند که «قوانین در مکانی معین و زمانی معین می‌گویند یا گفته‌اند». وی می‌افزاید: «حق، در برگیرنده‌ی جامعیت شرایطی است که تحت آن، اختیار این فرد با اختیار آن فرد، بتواند بر پایه یک قانون عمومی آزادی با هم تلفیق گردد.»

باید خاطر نشان ساخت که ادبیات حقوقی امروزی مغرب زمین، به شدت متأثر از این تعریف کانتی است. طبق تعاریف امروزه، نظام حقوقی، دربرگیرنده‌ی مجموعه‌ی هنجارهای حقوقی است که در قلمرویی معین و نیز در مکان و زمانی معین، از اعتبار برخوردار و به کرسی نشاندن آنها از طرف مراجع دولتی تضمین شده است. اما باید اذعان کرد که چنین تعریفی، علیرغم روشنی خود، پرسش تازه‌ای به همراه می‌آورد و آن اینست که «هنجار حقوقی» چیست؟ برای پاسخ به این پرسش، نخست باید ببینیم خود هنجار - که آن را معادل اصطلاح نُرم (norm) در زبانهای اروپایی به کار می‌گیریم - به چه معناست؟ هنجار را معیار، دستور، آیین نامه و مقیاسی برای داوری و ارزشگذاری می‌دانند. هنجار مقرر می‌کند که امور در هر صورتی چگونه باید باشند و انجام پذیرند. با هنجار در گستره‌های گوناگون اجتماعی اعم از حقوقی، سیاسی، فلسفی و نیز فن آوری روبرو می‌شویم. اینها قلمروهای دارای نظام‌های هنجاری (normativ) هستند.

آنچه که در این گفتار مورد نظر ماست، همانا هنجار در گستره‌ی حقوق و قوانین است. هنجار حقوقی، معیار، دستور و میزانی است برای آگاه‌سازی در زمینه‌ی کنش و رفتار اجتماعی، در چارچوب فرامین و ممنوعیت‌های موجود در یک جامعه. هنجارهای حقوقی بر اساس دامنه‌ی تعهدات و نیز تنبیهاتی که در صورت نقض

قوانین مقرر می‌دارند، مرزهای میان آنچه را که فرد از نظر قانونی می‌تواند و آنچه را که باید انجام دهد، ترسیم می‌کنند.

اینک با جمع‌بندی ملاحظات فوق می‌توان گفت که هنجار یا گزاره‌های حقوقی، دربرگیرنده‌ی قواعدی هستند که منازعات میان اشخاص حقوقی از یکطرف و میان این اشخاص با دولت و نهادهای آن را از طرف دیگر، ارزیابی و مآلاً از راههای قانونی مرتفع می‌کنند. با توجه به تعدد و دامنه‌ی گسترده‌ی منازعات حقوقی در حیات اجتماعی، غیرممکن است که بتوان برای هر مورد مشخصی، قاعده‌ای مشخص تنظیم کرد. در اینجا است که اهمیت هنجارهای حقوقی آشکار می‌گردد. هنجارهای حقوقی باید به گونه‌ای فرمولبندی شوند که بتوانند با کمک مفاهیم کلی، گستره‌ی وسیعی از موارد مشخص و جداگانه‌ی دعوای حقوقی را پوشش دهند. اینک با لحاظ کردن این توضیحات، می‌توان تعریف دقیق‌تری از هنجار حقوقی به دست داد: هنجار حقوقی، دستوری عمومی و انتزاعی در قلمرویی مشخص است که تعداد نامشخصی از افراد را برای تنظیم تعداد نامشخصی از موارد قضایی، مخاطب قرار می‌دهد. شاخص هنجار حقوقی به این صورت است که پیامدی حقوقی را با چگونگی ارتکاب عملی پیوند می‌زند و معمولاً از ساختاری با شکلواره‌ی «اگر کسی... پس به...» برخوردار است. برای نمونه، در قوانین همه‌ی کشورهای دنیا، ضرب و شتم هر انسانی جرم است. هنجار حقوقی در این مورد معمولاً به این صورت فرمولبندی می‌شود: اگر کسی انسانی را مورد ضرب و شتم قرار دهد و یا تندرستی او را به مخاطره اندازد [چگونگی ارتکاب عمل]، به زندان و یا جریمه‌ی نقدی محکوم می‌شود [پیامد حقوقی]. پرسشی که می‌تواند بلافاصله و سنجشگرانه به ذهن متبادر شود، این است که حال اگر خود دولت که باید پاسدار نظم و حقوق مردم باشد و بر جاری شدن قوانین نظارت کند، به چنین اقدامی مبادرت ورزد، تکلیف چیست؟ ما تلاش خواهیم کرد که به این پرسش، در گفتاری جداگانه و در چارچوب بررسی رابطه‌ی بگرنج و پرتنش میان دولت و حقوق بشر پاسخ دهیم.

هنجارهای حقوقی برای تعیین اهداف گزاره‌های حقوقی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردارند. این هنجارها به ویژه در تدوین قوانین اساسی که گزاره‌های مربوط به آن باید کاملاً فشرده ولی دارای قدرت بیان بالایی باشد، نقش مهمی ایفا می‌کنند. با این حال

تر می کنیم: ماده ی سوم اعلامیه ی جهانی حقوق بشر می گوید: «هر فردی از حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی برخوردار است.» چنین گزاره ای بیانگر حقوق بشر در شکل انتزاعی آن است. برگردان مشخص و مدون این گزاره ی انتزاعی در قانون اساسی کشور آلمان (ماده ی اول، بند اول) چنین تصریح می کند: «منزلت انسان خدشه ناپذیر است. محترم شمردن و پاسداری آن، وظیفه ی همه ی قوای دولتی است.» در این گزاره، نظم حقوقی کشور آلمان (یعنی حقوق عینی)، برای هر شهروند این کشور، سپهری از آزادی و اختیار فراهم می آورد (حقی اساسی و در عین حال ذهنی) که نه تنها باید از تعرض قدرت دولتی مصون بماند (یعنی مشخصاً محترم شمرده شود)، بلکه دولت باید فعالانه از آن پاسداری کند (در اینجا به مثابه وظیفه ی هر سه قوه ی دولتی).

بقیه از صفحه ۱۰

اسرائیل یا ایالات متحده وجود دارد، اما آیا وجود داشتن این توانایی به معنای وجود داشتن طرحی برای حمله به ایران است من در این مورد تردید جدی دارم. تصور نمی کنم که این طرح وجود داشته باشد. برای این تردید جدی، خودم دلایلی دارم: اول اینکه ایران تا سالهای آینده نمی تواند به بمب هسته ای دسترسی پیدا کند...

پروفیسور، اما برخی نشریات غربی احتمال وقوع چنین برخوردی را بزرگنمایی کرده و حتی به مقایسه ایران و عراق می پردازند. چامسکی: اوضاع ایران و عراق بسیار متفاوت است. ایالات متحده هم به خوبی این تفاوتها را درک می کند. عراق در هنگام حمله آمریکا کاملاً بی دفاع بود. ارتش عراق عملاً بودجه ای نداشت. ۱۰ سال تحریم این کشور را عملاً نابود کرده بود. جنگ اول خلیج فارس هم توان دفاعی عراق را به شدت به تحلیل برده بود. از سوی دیگر نبرد عراق با مبارزان این کشور توسط جنگنده های بمب افکن آمریکا و بریتانیا شروع شد. از همان ابتدا هم به وضوح مشخص بود که فتح عراق، به سادگی و در کمال سهولت صورت خواهد گرفت، اما در مورد ایران بدیهی است که وضعیت به این منوال نخواهد بود. آمریکایی ها هم به خوبی نسبت به این موضوع آگاه هستند.

تردید نیست که خصلت انتزاعی هنجارهای حقوقی و دشواریهای انطباق آن بر موارد مشخص، نیازمند تفسیر و تعبیر کارشناسان قضایی و حقوقدانان است. تفسیر یک هنجار حقوقی، یعنی معنای واقعی و مورد نظر آن را استخراج کردن. تفسیر یک هنجار حقوقی می تواند از راههای گوناگونی چون تفسیر زبانی، تفسیر منطقی، تفسیر تاریخی (بررسی متن در زمینه ی تاریخی آن) و نیز تفسیر غایت شناسانه (تئولوژیک) صورت پذیرد. هنجارهای حقوقی بنا بر سرچشمه ی حقوقی مورد اتکاء خود، از سلسله مراتب (هیرارشی) برخوردارند. برای نمونه، هنجار حقوقی در قانون اساسی، از هنجار حقوقی در سایر قوانین بالاتر است و هنجارهای مادون تابعی از هنجارهای مافوق می باشند.

تا اینجا ما با نظام حقوقی در صورت کلی آن و بنابراین با «حقوق عینی» سروکار داشتیم و با برخی مفاهیم کلیدی آن آشنا تر شدیم. حال باید دید که «حقوق ذهنی» چگونه حقوقی است؟ حقوق ذهنی به معنی اختیاراتی است که نظم حقوقی - یعنی حقوق عینی - برای هر فرد در نظر گرفته است. در اینجا حق به معنی برخورداری از یک ادعاست، ادعایی نسبت به دیگری برای انجام عملی، خودداری از عملی و یا تحمل چیزی. لذا چنین ادعایی برای دیگری وظیفه ای به همراه می آورد. حقوق ذهنی را به حقوق مطلق و حقوق نسبی تقسیم می کنند. حقوق ذهنی مطلق، ادعایی ست نسبت به همگان و در مقابل هر کس و هر نهادی معتبر است، مانند حق زندگی و تندرستی، حق آزادی و حق مالکیت بر چیزی. اما حقوق ذهنی نسبی، تنها در مقابل یک فرد یا یک نهاد اعتبار می یابد.

حال برای تعیین نسبت حقوق بشر با «حقوق عینی و ذهنی»، به مفهوم حقوق اساسی باز می گردیم. یادآوری کنیم که حقوق اساسی همان صورت مدون و مشخص قوانین مصرح در قانون های اساسی، بر پایه ی موازین انتزاعی حقوق بشر است. اکنون با توجه به کل ملاحظات فوق می توان گفت که حقوق اساسی به مثابه صورت مشخص و مدون قوانین حقوق بشری، آنچنان حقوق ذهنی است که در شکل حقوق مربوط به آزادیها و حقوق مربوط به برابریها و غیره، در یک مجموعه از حقوق عینی (نظام حقوقی)، سپهری از آزادی و اختیار برای فرد فراهم می سازد که باید مصون از تعرض دولت یا دیگران بماند. اینک با ذکر نمونه ای از قانون اساسی یکی از کشورهای دموکراتیک، این نتیجه گیری را روشن

هیچ کس نباید شکنجه شود یا تحت مجازات
بارفتارظالمانه، ضد انسانی یا تحقیرآمیز قرار

گیرد. ماده ۵ اعلامیه جهانی حقوق بشر

این کتابچه که به زبان های فارسی و فرانسه همزمان منتشر شده، همانطوری که اعلام کردم، اسامی این دوستان و بعضا عکس هایی که از آنها داشتیم و نحوه کشته شدنشان آورده شده. البته این لیست کامل نیست و تنها بخش کوچکی از قربانیان سرکوب درونی مجاهدین است و نحوه کشته شدن این افراد نیز متفاوت است با همدیگر. تعدادی از این دوستان ما بر اثر شکنجه های مجاهدین در عراق جان باختند. تعدادی از این دوستان به عراقی ها تحویل داده شدند و توسط نیروهای بعث اعدام شدند. برخی به شیوه های مبهم و مشکوکی به گفته مجاهدین خودکشی کردند یا اعلام کردند که شلیک ناخواسته بوده و تعداد اندکی هم از این بچه ها کسانی هستند که توانسته بودند از جهنم رجوی در عراق فرار کنند و خودشان را به کشورهای اروپایی برسانند، اما بر اثر تالما ت و فشارها و درد و رنج روحی ناشی از شکنجه مجاهدین بعدا در اروپا خودکشی کردند. اعضا و خانواده های جدا شده از سازمان مجاهدین، اعضای معترض سازمان مجاهدین روز هشتم آوریل را روز بزرگداشت قربانیان سرکوب درون گروهی در سازمان مجاهدین اعلام کردند و اینها می خواهند هر ساله در چنین روزی دور هم جمع شوند و یاد و خاطره این بچه هایی را که غریبانه و مظلومانه از دست رفتند، گرامی بدارند و نگذارند خاطره آنها فراموش شود و سعی کنند از طریق جوامع حقوق بشری و مقامات سیاسی کاری کنند که این قضیه پیگیری شود. زیرا این یک مساله صرفا سیاسی نیست، این یک مساله حقوق بشری و انسانی است.

۱- مفظ صلح و امنیت بین المللی و بدین منظور به عمل آوردن اقدامات دسته جمعی موثر برای جلوگیری و برطرف کردن تهدیدات علیه صلح و متوقف ساختن هرگونه عمل تجاوز یا سایر کارهای ناقض صلح و فراهم آوردن مویببات تعریل و حل و فصل افتلاغات بین المللی یا وضعیت هایی که ممکن است منبر به نقض صلح گردد با شیوه های مسالمت آمیز و برطبق اصول عدالت و حقوق بین الملل:

مازه ۱ منشور سازمان ملل متفر در مورد مقاصد ملل متفر

انتشار جزوه حاوی مشخصات قربانیان سازمان مجاهدین خلق

در سال های آخر حکومت صدام حسین در عراق، زندان های سازمان مجاهدین خلق در این کشور چند بار از سوی سازمان بین المللی مدافع حقوق بشر مورد بازرسی قرار گرفت و گزارش هایی از نقض حقوق بشر در درون تشکیلات سازمان مجاهدین توسط این سازمان ها منتشر شد. اینک جمعی از جداشدگان از سازمان مجاهدین خلق در پاریس جزوه ای منتشر کرده اند حاوی مشخصات حدود یکصد تن از اعضای این سازمان که به ادعای ایشان توسط سازمان مجاهدین یا زیر شکنجه به قتل رسیدند یا اعدام شدند یا به صورت هایی مشکوک درگذشتند و یا وادار به خودکشی شدند. کریم حقی یکی از جداشدگان از سازمان مجاهدین که در این زمینه فعال است درباره انتشار جزوه حاوی مشخصات قربانیان سازمان مجاهدین خلق می گوید:

اعضای معترض سازمان مجاهدین روز هشتم آوریل را روز بزرگداشت قربانیان سرکوب درون گروهی در سازمان مجاهدین اعلام کردند و اینها می خواهند هر ساله در چنین روزی دور هم جمع شوند و یاد و خاطره این بچه هایی را که غریبانه و مظلومانه از دست رفتند، گرامی بدارند

کریم حقی: ما از سالها قبل به صفت اعضای جدا شده از سازمان مجاهدین تلاش داشتیم نام و مشخصات و وضعیت کسانی را که در این سازمان به دلیل اعتراض هایشان و مخالفت با شیوه های عملکرد تشکیلات مجاهدین کشته شدند یا اعدام شدند یا به شیوه های مشکوکی جانشان را از دست دادند جمع آوری کنیم. نهایتا ما بعد از مدتها کار و تلاش توانستیم اسامی قریب به یکصد تن از این عزیزان را جمع آوری کنیم. این اسامی در کتابچه ای جمع آوری شده که هفته گذشته توسط انجمن ایران پیوند منتشر شد. در

ایران و عضویت در «شورای حقوق بشر» سازمان ملل

پس از انحلال کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد و جایگزینی «شورای حقوق بشر» به جای آن، تاکنون بیش از ۲۰ کشور خود را نامزد عضویت در این شورا کرده‌اند. کارشناسان معتقدند که برخلاف قبل، کشورهای ناقض حقوق بشر، شانس کمتری برای عضویت در «شورای حقوق بشر» را دارند. در میان نامزدهای عضویت در «شورای حقوق بشر» نام ایران دیده نمی‌شود، اما خبرگزاریها از تمایل ایران به پیوستن به این شورا گزارش داده‌اند. این نهاد تازه تاسیس چه تفاوت‌هایی با «کمیسیون حقوق بشر» دارد؟ آیا کشورهایی مانند ایران شانس برای عضویت در «شورای حقوق بشر» را دارند؟ در همین زمینه، دکتر محمد شریف حقوقدان و از بنیانگذاران «کانون مدافعان حقوق بشر» به این پرسش‌های پاسخ می‌دهد. (مصاحبه‌گر: بهنام باندپور)

ب. ب: دکتر شریف، ارزیابی شما کلاً از انحلال کمیسیون حقوق بشر و تشکیل شورای حقوق بشر سازمان ملل چیست؟

محمد شریف: من معتقدم، با توجه به این اینکه سهم کمیسیون حقوق بشر در ارتقای حقوق بشر بطور عمده مرتبط با استانداردهای حقوق بشر بوده و در سایر زمینه‌ها موفقیت چندانی نداشته است، و بویژه از این حیث که ترکیب حقوق بشر به گونه‌ای بوده که بعضاً متهمین اصلی حقوق نقض بشر دولت‌هایی بوده‌اند که خود ترکیب اصلی کمیسیون را تشکیل می‌دادند و این امر نوعی بیماری برای کمیسیون بشمار می‌آمد، می‌توان تشکیل شورای حقوق بشر را نه یک اقدام تعیین‌کننده، بلکه گامی به‌جلو ارزیابی کرد و نمی‌توان توقع اقدامی تعیین‌کننده از سوی شورای حقوق بشر را داشت.

ب. ب: چرا دکتر شریف؟

محمد شریف: به این علت که تنها رکنی که در سازمان ملل متحد قادر به اتخاذ تصمیم هست و آن تصمیم ضمانت اجرا دارد، شورای امنیت هست و به این لحاظ تعیین‌کننده‌ترین نقش در تعقیب و پیگرد مجرمین حقوق بشر را شورای امنیت تا بحال انجام داده است و در این زمینه می‌توان به اقداماتی که شورای امنیت در هائیتی، کزوو، در عراق، در افغانستان و غیره برعهده داشته است

اشاره کرد و شورای حقوق بشر نهادی خواهد بود که علی‌القاعده باید گزارشات اقدامات خود را به کمیساریای عالی حقوق بشر بدهد و کمیساریا که وظیفه‌اش هماهنگ کردن برنامه‌های حقوق بشر سازمان ملل است، تصمیماتش در حکم توصیه بشمار می‌آید نه تصمیم [لازم‌الاجرا]، به این دلیل نمی‌توان توقع داشت که تشکیل شورای حقوق بشر تأثیری قاطع در زمینه‌ی ارتقاء حقوق بشر داشته باشد.

ب. ب: براساس اساسنامه‌ی شورای حقوق بشر رای نصف باضافه یک اعضای مجمع می‌تواند تعیین‌کننده‌ی اعضای شورای حقوق بشر باشد. آیا به نظر شما با چنین شکلی بازهم امکان عضویت دولتهای ناقض حقوق بشر در شورای حقوق بشر وجود ندارد؟

محمد شریف: به نظر من، علی‌رغم اینکه اساسنامه‌ی این شورا چنین راه‌حلی را در نظر گرفته است، ولی باید توجه داشت که در تحلیل نهایی در صورتیکه قطعنامه‌ها و تصمیمات شورای حقوق بشر در مجمع عمومی سازمان ملل متحد مطرح بشود و مجمع قطعنامه‌ای در تایید اقدامات شورای حقوق بشر صادر کند و این قطعنامه از حمایت اکثریت قریب به اتفاق اعضای جامعه بین‌المللی که در مجمع حضور دارند برخوردار بشود، این قطعنامه صرفاً بار اخلاقی قابل توجهی را دارد و این بار اخلاقی بخودی خود تأثیر غیرقابل انکاری در برخورد دولت ناقض حقوق بشر و تصحیح اقداماتش خواهد داشت. ولی، توجه بفرمایید، که ضمانت اجرای اخلاقی ضمانت اجرای چندان اعتمادبخش و ثمربخشی بشمار نخواهد آمد. ولیکن صرف این بار اخلاقی در مقایسه با اقدامات کمیسیون حقوق بشر نوعی تقویت سازوکار مقابله با دولت‌های ناقض حقوق بشر محسوب خواهد شد.

ب. ب: دکتر شریف، البته بیشتر مقصود من بر سر عضویت در شورا و شرایط آن بود. یعنی براساس اساسنامه شورای حقوق بشر، رای نصف باضافه یک اعضای مجمع می‌تواند تعیین‌کننده‌ی اعضای شورای حقوق بشر باشد. آیا با این شکل امکان این دوباره وجود ندارد که اعضای این شورا خودشان بتوانند دولتهایی باشند که ناقض حقوق بشر هستند؟

محمد شریف: بدون تردید این احتمال وجود دارد. ما باید کمیسیون حقوق بشر را با شورای حقوق بشر تطبیق بدهیم و از طریق این تطبیق اظهارنظر بکنیم. این مسئله که این اعضا را مجمع

ناقص حقوق بشر در عین حال هم متهم هستند و هم قاضی. این نارسایی در کمیسیون وجود داشت، در شورا هم وجود دارد. به نظر می‌رسد که این وضعیت، این نارسایی در شورا کاهش پیدا کرده باشد.

بقیه از صفحه ۲۴

نظر شورای امنیت باشد، در شرایطی که ۳ عضو دائمی شورای امنیت به نقض مستمر حقوق بشر متهم هستند، آمریکا، روسیه و چین.

معیار تشخیص چیست آقای دکتر لاهیجی، کدام کشور تشخیص می‌دهد که چه کشوری ناقض حقوق بشر است؟

عبدالکریم لاهیجی: ببینید، در ترکیب آینده از ۴۷ کشوری که خدمت‌تان عرض کردم به عضویت شورا درمی‌آیند و انتخاب آنها هم، البته با توجه به قرارداد وضعیت هر منطقه، منظورم هر قاره که تعدادی عضو خواهد داشت و عضویت آنها هم باید با تصویب اکثریت مطلق کشورهای عضو سازمان ملل باشد، یعنی نصف باضافه‌ی یک، ترکیب به اینصورت است که همه‌ی کشورها می‌توانند به عضویت شورا دربیایند، بخاطر اینکه یکی از اصول منشور ملل متحد اصل تساوی است، یعنی اینکه هیچ کشوری حق ویژه ندارد. البته مسئله شورای امنیت جداست و اینجا منظورم در مجمع عمومی است، و هیچ کشوری را هم نمی‌شود از حق ممنوع کرد. ولی آنچیزی که مسلم است در ترکیب شورای آینده عضویت این شورا مانع نمی‌شود که شورا هر لحظه‌ای بتواند با اکثریت آرا تصمیم بگیرد که وضعیت حقوق بشر آن کشوری هم که عضو شورای آینده‌ی حقوق بشر هست مورد رسیدگی قرار بگیرد و این یک ویژگی است که در کمیسیون کنونی وجود ندارد. بنابراین، این امید را ما داریم که اگر این شورا کار خودش را طی ماههای آینده آغاز بکند، وضعیت از گذشته بهتر بشود. البته همین جا اشاره می‌کنم، با تلاش و کوششی که طی ۲-۳ روز گذشته فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر مبذول کرد برای اینکه ما بدانیم امروز وضعیت کمیسیون به چه صورتی درخواهد آمد، یکی از امکانات این است که کمیسیون یک جلسه‌ی یکروزه تشکیل بدهد و جلسه‌ی خودش را ۲-۳ هفته به عقب بیندازد با این امید که شورا در این فاصله طرحش در مجمع عمومی سازمان ملل تصویب بشود و بعد، از اواسط ماه آوریل شورای حقوق بشر جانشین کمیسیون حقوق بشر بشود. البته این را که خدمت‌تان عرض کردم فقط یک فرض است و باید دید که طی ساعتها یا روزهای آینده بالاخره اجلاس کمیسیون آغاز به کار خواهد کرد یا نه.

تعیین می‌کند، صرفاً احتمال قرارگرفتن دولتهای ناقض حقوق بشر را در شورای حقوق بشر کاهش می‌دهد، نه اینکه آنها را از بین می‌برد. بله! حق با شماست. یعنی بهرحال دولتهای ناقض حقوق بشر در مجمع عمومی هم حضور خواهند داشت و حضور دارند، ولیکن ترکیب کلی مجمع به گونه‌ای است که در نظر گرفتن منافع ملی دول عضو و تصمیم‌گیری براساس این منافع در مجمع حقوق بشر کمتر از کمیسیون حقوق بشر است. و این امر شورای حقوق بشر را در مقایسه با کمیسیون حقوق بشر در جایگاه کارآمدتری قرار می‌دهد.

ب. ب: دکتر شریف، یک مسئله دیگر در مورد ایران. معاون حقوقی و پارلمانی وزیر دادگستری ایران، آقای عبدالعلی میرکوهی گفته‌اند که ایران خواهان پیوستن به شورای حقوق بشر است. نظر شما در این خصوص چیست؟

محمد شریف: این مسئله که آیا مجمع عمومی به عضویت ایران در شورا رای بدهد، خود مسئله‌ای قابل توجه است. یعنی در واقع این تردید وجود دارد که ایران آرای لازم را برای عضویت در شورای حقوق بشر کسب کند. در صورتیکه این امر تحقق پیدا کند و ما براساس چنین احتمالی این فرض را در نظر بگیریم که دولتهای دیگری که خود متهم نقض حقوق بشر هستند، آنها هم بتوانند از طریق مجمع در شورا عضویت پیدا بکنند، در این حالت می‌توان گفت که این امامزاده هم شفابخش نخواهد بود. امیدوارم و فرض را بر این می‌گذارم که نحوه‌ی انتخاب اعضای شورای حقوق بشر طوری باشد که احتمال حضور دولتهایی که متهمین اصلی نقض حقوق بشر هستند کاهش پیدا کند.

ب. ب: دکتر شریف، آیین‌نامه‌ی شورای حقوق بشر شرایطی را برای کشورهای داوطلب عضویت در خودش وضع کرده است. آیا، براساس اطلاع شما، کشورهایی مثل ایران از این شرایط برخوردار هستند یا نه؟

محمد شریف: پاسخ پرسش شما منفی است. ولیکن مسئله این است که علی‌رغم درج این مسئله در آیین‌نامه شمول این شرایط چگونه احراز می‌شود. یعنی چگونه داوری خواهد شد که یک داوطلب برخوردار از این شرایط هست یا نه! این مسئله‌ی اصلی است و این مسئله را هم دولت‌ها احراز خواهند کرد. به عبارت دیگر کماکان دولتها قاضی اعمال خودشان هستند و به همین ترتیب دولتهای

اصلاحات در کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد

بیش از یک سال است که سخن از اصلاحات در کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد در میان است. چون ساختار کنونی این نهاد اجازه عضویت کشورهای ناقض حقوق بشر را در آن و حتی ریاست چنین کشورهایی را بر آن می‌دهد. در نتیجه از کارایی این کمیسیون بسیار کاسته شده است. شصت و دومین نشست سالانه این کمیسیون که قرار بود روز دوشنبه ۱۳ مارس در ژنو برگزار گردد، بدلیل اختلاف نظر درخصوص اصلاحات در کمیسیون حقوق بشر، ساعتی پس از شروع تعطیل و به مدت یک هفته به تعویق افتاد. ساعتی پیش از برگزاری نشست روز دوشنبه کیواندخت قهاری از دکتر عبدالکریم لاهیجی، نایب رییس فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر دعوت به مصاحبه کرد.

آقای دکتر عبدالکریم لاهیجی چه چشم‌اندازی می‌بینید، کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل چه سرنوشتی پیدا می‌کند؟
عبدالکریم لاهیجی: متأسفانه، نمی‌توانم حتا بگویم که امروز اجلاس کمیسیون حقوق بشر مطابق تقویمی که هر سال داشته است آغاز بکار خواهد کرد یا نه. تمام تلاش و کوشش ما بر این بود که شورای جدید حقوق بشر، که می‌دانید طرحش در مجمع عمومی سازمان ملل در حال رسیدگی‌ست، تا آخر ماه فوریه تحقق پیدا بکند. رییس مجمع عمومی هم این امید را داشت، ولی متأسفانه هنوز این طرح به تصویب نرسیده است و معلوم نیست که وضعیت کمیسیون حقوق بشر هم امسال به چه گونه‌ای درخواهد آمد.
نظر شما بعنوان فعال حقوق بشر چیست، با انتقادهایی که به کمیسیون می‌شود موافق‌اید؟

عبدالکریم لاهیجی: ببینید، نظر ما نه فقط موافق است، که ما سال گذشته بطور عملی در کمیسیون فعالیت زیادی نداشتیم و در کنار کمیسیون آمدم فستیوال فیلم‌های حقوق بشری گذاشتیم. امسال هم سیاست ما همین است و متأسفانه ترکیب کنونی کمیسیون نمی‌تواند به هیچ‌وجه از نظر ما ادامه پیدا کند.

با طرح جدیدی که داده شده، به نظر شما اشکالها برطرف می‌شود؟

عبدالکریم لاهیجی: اشکالها برطرف نمی‌شود، ولی نباید از یاد ببریم که سازمان ملل متحد سازمان دولتهاست و بیشتر این دولتها، متأسفانه، ناقض حقوق بشر هستند و بنابراین میانه‌ی خوبی با یک نهاد حقوق بشری مستقل ندارند. ولی کوشش‌های زیادی شده است طی شش ماه گذشته، با مشورت و بخصوص با نقشی که رییس مجمع عمومی بازی کرده، که این شورا یک شورای باشد که به‌رحال بشود در آن کشورهای ناقض حقوق بشر را بصورت جدی مورد انتقاد قرار داد، از آن قطعنامه گرفت و دیگر زدوبندهای گذشته بصورتی که در سالهای اخیر در کمیسیون حقوق بشر ناظر آن بودیم صورت نگیرد. تعداد اعضای شورا ۴۷ نفر است، از کمیسیون کمتر است، زمان اجلاس شورا بیشتر از کمیسیون است و تقریباً می‌شود گفت ۸ ماه در سال خواهد بود و مسایل فنی دیگری که متأسفانه وقت اجازه نمی‌دهد خدمت‌تان عرض کنم. بنابراین ما سازمانهای حقوق بشر شورای آینده را ترجیح می‌دهیم به کمیسونی که تاکنون بعنوان کمیسیون حقوق بشر تشکیل می‌شده و متأسفانه کارنامه‌ی خوبی از خود ارائه نداده است.

آمریکا هم در این اواخر به طرح پیشنهادی برای ایجاد شورای حقوق بشر انتقاد می‌کند. آیا جنس این انتقاد از جنس انتقادهای سازمانهای حقوق بشر است یا با چه هدفی صورت می‌گیرد؟

عبدالکریم لاهیجی: به هیچ‌وجه، متأسفانه ایالت متحده آمریکا بزرگترین مانع در جهت ایجاد یک نهاد مستقل حقوق بشری در سازمان ملل است و برای همین شورا هم برای هرگونه کارشکنی فروگذار نمی‌کند. حتا کمیسیون حقوق بشر هم در شرایط فعلی با عکس‌العمل منفی آمریکا مواجه است، برای اینکه آمریکایی‌ها می‌ترسند که دولت کوبا هرچه زودتر آنجا یک قطعنامه‌ی را در ارتباط با گوانتانامو ارائه بکند. بنابراین، چون شنیده‌ام که امروز یک عده‌ای از مدافعان حقوق بشر می‌خواهند جلوی کاخ سازمان ملل در ژنو تظاهرات بکنند، به عقیده‌ی من این تظاهرات باید در برابر کاخ سفید صورت بگیرد یا جلوی کنسول‌گری‌های آمریکا در کشورهای اروپایی، بخاطر اینکه متأسفانه دلیل اصلی‌ای که تا امروز طرح شورای حقوق بشر در مجمع عمومی سازمان ملل به تصویب نرسیده، کارشکنی‌های مدام آمریکا بوده است. چون آمریکا می‌خواهد که این شورا هم فعالیت‌اش و تصمیماتش زیر

بقیه از صفحه یک

اقلیت‌های مذهبی و نسبت به حتا شیعه و سنی که از ایدئولوژی مذهبی- سیاسی حاکم پیروی نمی‌کنند حساسیت هست.

در گزارش کانون مدافعان حقوق بشر نیز به اتهام بهایی بودن به ابوالقاسم کردیان اشاره شده است که اموالش پیش از این به این اتهام مصادره شده و خود و بستگانش ممنوع از معامله بودند. حکم بررسی پرونده وی در دادگاه تجدید نظر عینا تایید شده است.

سرکوب کارگران و رانندگان شرکت واحد اتوبوسرانی ایران از دیگر مواردی است که در گزارش کانون مدافعان حقوق بشر آمده است. این کارگران و رانندگان خواستار داشتن سندیکای مستقل خود هستند. کارکنان شرکت واحد می‌خواهند که تشکلی به غیر از انجمنهای اسلامی و شوراهای کارگری زیر کنترل دولت داشته باشند که مستقل باشد و از حقوق صنفی آنان دفاع کند. اما خواست آنها تا کنون با واکنش شدید دولت در ایران مواجه شده است. نرگس محمدی در این باره می‌گوید: "تحصنی توسط کارگران اتوبوسرانی در تهران انجام شد که این تحصن با بازداشت گسترده کارگران و رانندگان اتوبوسرانی و حتا برخورد شدید با خانواده‌های آنها انجام شد. کانون مدافعان حقوق بشر در این زمینه هم گزارش مبسوطی را در ۱۷ صفحه تهیه و منتشر کرده است. که البته این هم بخاطر سانسور شدیدی که وجود دارد در مطبوعات ایران به شکل کامل بازتاب پیدا نکرد. اما گزارشی که توسط کانون در باره کارگران پس از تحصن و بازداشت‌ها و تحت فشار قرار گرفتن آنها و حتا تعرض به خانواده‌های آنها تهیه شد نشانگر این بود که حق داشتن سندیکا در ایران، علیرغم پیوستن ایران به سازمان بین‌المللی کار، هنوز به رسمیت شناخته نشده است، به گونه‌ای که این تحصن می‌توان گفت با سرکوب همراه شد." بخشی از گزارش کانون مدافعان حقوق بشر ایران به وجود سلولهای انفرادی در زندانهای سیاسی ایران می‌پردازد. حدود یک سال پیش کانون مدافعان حقوق بشر ایران کنفرانسی مطبوعاتی در تهران برگزار کرد با عنوان "سلول انفرادی". در این کنفرانس مطبوعاتی شمار زیادی از متهمان سیاسی و مطبوعاتی، از جمله مهندس عزت‌الله سحابی و دکتر حبیب‌الله پیمان و مهندس علی افشاری، حاضر شدند و وضعیت سخت نگاهداری خود را در سلول‌های انفرادی طی سالهای گذشته تشریح کردند. پس از انتشار گزارش‌هایی در باره این کنفرانس مطبوعاتی در مطبوعات ایران و

دیگر رسانه‌ها برخی از مسؤولان قوه قضاییه ایران اعلام کردند که سلولهای انفرادی در ایران برچیده شده و دیگر وجود ندارد. آیت‌الله شاهرودی رییس قوه قضاییه در مصاحبه‌ای گفت که سلولهای انفرادی تخریب شده‌اند. اما موردی اخیر بازداشت و زندانی کردن متهمان سیاسی و مطبوعاتی همچون عبدالفتاح سلطانی، وکیل دادگستری و بنیانگذار کانون مدافعان حقوق بشر، نشان داد که هنوز هم این متهمان را به شکل یک نفره نگاه می‌دارند. به گزارش کانون مدافعان حقوق بشر از دیگر موارد نقض حقوق بشر در ایران در سه ماه اخیر بی‌توجهی قوه قضاییه ایران است به استقلال کانون و کلای دادگستری. در ۱۸ اسفند سال ۱۳۸۴ انتخابات هیات مدیره کانون و کلای دادگستری مرکز در تهران برگزار شد و ۱۸ نفر به سمت اعضای هیات مدیره انتخاب شدند. نرگس محمدی می‌گوید: "روال قانونی این بود که هیات مدیره وقت کانون و کلای دادگستری برای احراز شرایط قانونی نامزدها حائزین شرایط را به دادگاه انتظامی قضات معرفی کند، که این کار را کرد، و دادگاه انتظامی قضات هم دو ماه فرصت داشت که پاسخ بدهد به استعلام احراز شرایط کاندیداها و در این مدت دو ماه دادگاه انتظامی قضات هیچ پاسخی نداد. بنابراین هیات نظارت بر انتخابات کانون و کلای دادگستری انتخابات را برگزار کرد." طبق گزارش کانون مدافعان حقوق بشر اما قوه قضاییه از ریاست کانون و کلای دادگستری خواست که عبدالفتاح سلطانی را از عضویت در هیات مدیره برکنار کند. با وجود اعتراض خود عبدالفتاح سلطانی و شماری از وکلای شورای نظارت کانون و کلای دادگستری اقدام به کنار گذاشتن عبدالفتاح سلطانی کرد، که این خدشه‌ای است جدی به لایحه استقلال کانون و کلای دادگستری ایران که در سال ۱۳۱۵ تصویب شده است.

گزارش کانون مدافعان حقوق بشر به یک سری محاکمه‌ها در دادگاه انقلاب نیز اشاره می‌کند: حجت زمانی که مدتها در زندان رجایی‌شهر کرج در بند بود در بهمن ماه ۱۳۸۴ اعدام شد. پرونده عباس عبدی و حسین قاضیان در رابطه با نظرسنجی‌ای که نتیجه آن نشانگر نظر مثبت بیش از ۷۰ درصد مردم به امریکا بود هنوز مفتوح است. مهدی شیرزاد، فرزند دانشجوی نماینده پیشین مجلس شورا احمد شیرزاد، که مدت بازداشت خود را در سلول انفرادی بود، محاکمه و محکوم شد. محاکمه سه نویسنده و فعال ملی- مذهبی، تقی رحمانی، هدی صابر و رضا علیجانی، انجام شد به

عالی نظارت، عبدالفتاح سلطانی نایب رییس شورای عالی نظارت و نرگس محمدی به عنوان سخنگوی کانون مدافعان حقوق بشر انتخاب شدند. پیش از این شیرین عبادی ریاست شورای عالی نظارت کانون مدافعان حقوق بشر، محمد سیف‌زاده، نایب رییس و محمد شریف سخنگوی کانون را بر عهده داشتند.

شریف خاطر نشان کرد: در جلسه‌ی اخیر شورای عالی نظارت کانون تصمیم گرفته شد که گزارش کانون درباره‌ی وضعیت حقوق بشر در زمستان گذشته و همچنین گزارش راجع به بازداشت‌شدگان شرکت واحد ارائه شود. وی افزود: دیدگاه کانون مدافعان حقوق بشر درباره‌ی ثبت عید نوروز به استناد کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی ناملموس نیز به تصویب رسید.

وکالت پرونده واقعه حسینیہ در اویش گنابادی قم

محمد شریف، سخنگوی کانون مدافعان حقوق بشر با اعلام این خبر به خبرنگار "ایلنا" گفت: در جلسه شورای عالی نظارت کانون مدافعان حقوق بشر که با حضور تمامی اعضا برگزار شد، ضمن مذاکره در مورد پرونده اتهامی عبدالفتاح سلطانی و اتخاذ تصمیمات لازم در این خصوص، پرونده واقعه حسینیہ در اویش گناباد مطرح شد و شورای عالی نظارت کانون تصمیم به ورود به پرونده گرفت. وی افزود: همچنین در این جلسه در مورد ثبت عید نوروز در یونسکو به استناد کنوانسیون راجع به حمایت از میراث معنوی ناملموس که کشور ما نیز به آن پیوسته است، اتخاذ تصمیم شد و به محمدعلی دادخواه ماموریت داده شد که در این مورد اقدام کند. همچنین برخی متهمین پرونده مربوط به حادثه حسینیہ در اویش گنابادی به دادرسی استان قم احضار شدند.

محمد سیف‌زاده که به همراه جمعی از اعضای کانون مدافعان حقوق بشر وکالت پرونده حادثه حسینیہ در اویش گنابادی را بر عهده گرفته است، با اعلام این مطلب به خبرنگار "ایلنا"، گفت: متهمین این پرونده برای روزهای شانزدهم، هفدهم و هجدهم فروردین ماه جاری به دادرسی قم احضار شده‌اند. وی با بیان اینکه سازمان اوقاف و امور خیریه شاکی این پرونده است، شکایت این سازمان را ناموجه عنوان کرد و گفت: ما در جلسات بازپرسی شکایت خود را از کسانی که تجمع قانون در اویش گنابادی را بر هم زده‌اند و برخی از تجمع‌کنندگان را نیز مورد ضرب و شتم قرار داده‌اند، مطرح خواهیم کرد.

اتفاق اعضای سازمان غیردولتی مطالعاتی "سپهر نواندیش نوین"، مهدی امین‌زاده، میکائیل عظیمی، علی صادقی و محمد رضایی، که در سلولهای انفرادی بودند و از آنها اقرار گرفته شده بود. آنان محکوم به تحمل حبس از ۸ ماه تا ۲ سال شدند. امیر اسحاقی و علیرضا سلطانی، دانشجویان یزد محاکمه و محکوم شدند. از وبلاگ‌نویسان مجتبی سمیعی‌نژاد، افشین زارع و امید شیخ‌نویان محکومیت پیدا کردند. بخش کوتاهی نیز در گزارش کانون مدافعان حقوق بشر به مسأله کردستان اختصاص دارد. در این بخش آمده است که در منطقه کردنشین ایران در سه ماه گذشته حکم حبسهای سنگینی برای متهمان و فعالان سیاسی صادر شده است. موارد دیگری نیز هستند که گزارش کانون مدافعان حقوق بشر به اختصار به آن پرداخته است از جمله به فشارهایی اشاره شده است که بر اهل قلم و دانشگاه وارد می‌آید. در باره کانون نویسندگان ایران به عنوان یکی از قدیمترین نهادهای غیردولتی در ایران می‌خوانیم که چند سال است مدت عضویت اعضای هیات دبیران آن به پایان رسیده است، اما این کانون بخاطر تهدیدها و مخالفت‌های برخی نهادها نتوانسته است مجمع عمومی خود را تشکیل دهد و اقدام به انتخاب اعضای جدید هیات دبیران کند. همچنین انجمنهای اسلامی دانشگاهها با احکام توقیف و تعطیل روبرو شده‌اند. نبود تعریف برای اینکه جرم سیاسی چیست و زندانی سیاسی کیست، نبود آزادی مطبوعات و رسانه‌های دیگر، محیط ناسالم کار بسیاری از کارگران در ایران، بویژه کارگران معادن و آلودگی محیط زیست از دیگر مسائلی هستند که در گزارش سه ماهه زمستانی خود به آنها پرداخته است.

سخنگوی جدید کانون مدافعان حقوق بشر در ایران

شریف خبر داد: با توجه به آغاز سال جدید، انتخاباتی در شورای عالی نظارت کانون مدافعان حقوق بشر انجام شد و تغییراتی در ترکیب شورای عالی نظارت کانون صورت پذیرفت. محمد شریف، عضو کانون مدافعان حقوق بشر به خبرنگار حقوقی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) گفت: جلسه شورای عالی نظارت کانون مدافعان حقوق بشر با ریاست شیرین عبادی و با حضور نرگس محمدی، محمدعلی دادخواه، عبدالفتاح سلطانی، محمد سیف‌زاده، مدنی و بنده تشکیل شد.

وی افزود: انتخابات شورای عالی نظارت کانون مدافعان حقوق بشر در آغاز سال جدید، صورت گرفت و شیرین عبادی رییس شورای

این رسوم کهنسال جوانگر که مطلوب و محبوب آحاد بی‌شماری از مردمان سرزمین‌های مختلف است، مورد ثبت جهانی و حمایت قرار گیرد. از همه ایرانیان و ایران دوستان تقاضا دارد که در این امر فرهنگی همراه و همگام شوند تا این مسیر طریستان انسانی از هر گزندی مصون ماند و همچنان به زایش شادی، نشاط، فرهنگ و تمدن ره پوید.

بقیه از صفحه ۲۸

طرف رئیس کمیته ارائه خواهد شد.

الف) اگر کمیسیون به اتمام رسیدگی به موضوع در مدت ۱۲ ماه قادر نیست، در گزارش خود اکتفا به بیان مختصر موقعیت رسیدگی موضوع خواهد کرد.

ب) اگر یک راه حل مسالمت آمیز بمنظور ملزم نمودن و براساس احترام به حقوق بشر که (قوانین آن) در این میثاق شناخته شده است، حاصل شود، کمیسیون گزارش خود را به ذکر کوتاه قضایا و راه حلی که به آن دست یافته است، منحصر میکند.

ج) اگر یک راه حل مسالمت آمیز مطابق زیربند ب حاصل نگردد کمیسیون تمام راه حل‌هایی که مربوط به موضوع مابین دولتهای عضو است و نظرات (پیشنهادی) خود را در مورد امکان حل مسالمت آمیز موضوع، ارائه میدهد.

این گزارش همچنین شامل صورت مجلس ملاحظات کتبی و ملاحظات شفاهی که بوسیله دولتهای عضو انجام گرفته است، می‌باشد.

د) اگر گزارش کمیسیون بنا بر زیربند (ج) ارائه گردد، دولتهای عضو در مدت ۳ ماه پس از دریافت گزارش، (می‌بایست) به رئیس کمیته اعلام دارند که آیا مندرجات گزارش کمیسیون را خواهند پذیرفت یا خیر.

۸- بنا به ماده ۴۱، مقررات این ماده به مسئولیتهای کمیته خلی وارد نمیکند.

۹- دولتهای عضو، کلیه هزینه‌های اعضای کمیسیون را طبق برآوردی که دبیر کل سازمان ملل متحد بعمل می‌آورد، بطور مساوی به عهده خواهند گرفت.

۱۰- دبیر کل سازمان ملل متحد این اختیار را دارد که در صورت لزوم هزینه‌های اعضای را قبل از آنکه دولت عضوی پرداخت کند، بنا بر بند ۹ این ماده، بعهده گیرد.

مصوبه‌ی کانون مدافعان حقوق بشر درخصوص ثبت عید نوروز به استناد کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی

کانون مدافعان حقوق بشر درباره‌ی مصوبه‌اش درخصوص ثبت عید نوروز به استناد کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی ناملموس، بیانیه‌ای صادر کرد. به گزارش گروه دریافت خبر خبرگزاری دانشجویان ایران، در این بیانیه که به ایسنا نامبر شده، آمده است: نوروز میراث فرهنگی بشر است. بی‌گمان نوروز کهن‌ترین و ماندگارترین جشن جهان است که تاکنون بر بستر زمان بال گشوده؛ نگرش اسطوره‌ای تأییدی بر این واقعیت است.

بنا بر اسناد تاریخی، کوروش کبیر در سال ۵۳۴ قبل از میلاد رسماً نوروز را ملاک گاه‌شماری و معیار بسیاری از امور قرار داد و با اندک تأملی درمی‌یابیم نوروز آمیزه‌ای از اسطوره و تاریخ است.

در روزگار ما نوروز تنها یک سنت تناور و عید دیرینه نیست بلکه آیینی است که به همراه خود چه از منظر کیفی و چه از نگاه کمی آموزه‌های خردورز و روح‌نواز انسان را به ارمان می‌آورد و پای در تقویت و تعالی اخلاق بشری می‌نهد. بدین جهت تکرار پرشکوه، جلال و آمدن بی‌غبار، ملال آن برای خیل کثیری از مردمان فرخ و فرخنده است و در خطه عظیمی از گیتی استقبال و بدرقه آن را به آغوش باز پذیرا می‌شوند. در طول تاریخ خصومت‌های زیادی با این مراسم شوق‌انگیز و شورآفرین شده است. اما نوروز به عنوان جشن جشن‌ها بر چکاد آداب و رسوم صدها میلیون نفر انسان استوار ایستاده است و نشانه هویت ملی، فرهنگ، همبستگی و همدلی آنان محسوب می‌گردد، تا جایی که امروز در کشورهای ایران، افغانستان، پاکستان، ترکمنستان، ازبکستان، قزاقستان، تاجیکستان، آذربایجان، ترکیه، عراق و خلیج فارس به عنوان جشن ملی و مردمی به گرمی و نشاط برگزار می‌شود. کانون مدافعان حقوق بشر در ادامه آورده است: بنابراین مراتب چون به موجب ماده ۲۷ اعلامیه جهانی حقوق بشر ناظر به ماده ۱۵ میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی با توجه به اهمیت میراث فرهنگی ناملموس که به عنوان انگیزه اصلی تنوع فرهنگی محسوب گردیده، ضامن توسعه پایدار است و به گونه‌ای که در توصیه نامه یونسکو به عنوان حراست از فرهنگ سنتی و عامه (۱۱۹۸۹ میلادی پاریس برابر با ۱۳۶۸ هجری شمسی) اعلام گردیده و آداب غیرملموس را قابل حمایت دانسته است. کانون مدافعان حقوق بشر از مدیریت ارشد یونسکو خواستار است

بقیه از صفحه آخر

کلی انجام گرفته و به نتیجه نرسیده است. این قاعده در مواردی که شکایت بطور نامعقولی طولانی گردد، اجرا نخواهد شد.

د) کمیته بنا بر این ماده، در موقع رسیدگی به شکایتها، نشست های رسیدگی تشکیل خواهد داد.

ه) پیرو مقررات زیر بند ج، کمیته اقدامات مناسب و توجهات خود، بمنظور حل دوستانه موضوع (مورد اختلاف) بر پایه احترام به حقوق بشر و آزادیهای اساسی شناخته شده در این میثاق را در اختیار کشورهای عضو قرار خواهد گذاشت.

و) کمیته در هر موضوع ارجاع شده به خود میتواند با توجه به زیر بند ب، از کشورهای مربوطه اطلاعات مربوط را درخواست نماید.

ز) کشورهای مربوطه عضو این میثاق، بنا بر زیر بند (ب) حق خواهند داشت که در هنگام رسیدگی موضوع در کمیته، نماینده داشته باشند و نظریات و اظهارات شفاهی و یا کتبی خود را ارائه دهند.

ح) کمیته ظرف ۱۲ ماه بعد از تاریخ دریافت یادداشت بنا بر زیر بند (ب) خواهد پذیرفت که گزارش دهد که:

۱) اگر راه حلی بنا بر زیر بند (ه) بدست آید، کمیته بطور خلاصه گزارش خود را در مورد قضایا و راه حل بدست آمده، منحصر خواهد کرد.

۲) اگر راه حلی بنا بر زیر بند (ه) بدست نیامده باشد، کمیته بطور خلاصه گزارش خود را در مورد قضایا منحصر خواهد کرد. نظریات کتبی و شفاهی که بوسیله کشورهای مربوطه انجام گرفته است ضبط خواهد شد و به گزارش، ضمیمه میگردد. برای هر موضوعی گزارشی به کشورهای مربوط و عضو میثاق ابلاغ خواهد شد.

۲- مقررات این ماده زمانی قدرت اجرایی پیدا خواهد کرد که ۱۰ کشور عضو این میثاق، بنا بر بند ۱ این ماده، (آنرا) اعلام کرده باشند. اعلامیه کشورهای عضو این میثاق نزد دبیر کل سازمان ملل متحد سپرده میشود و او رونوشت آنرا به دیگر کشورهای عضو خواهد فرستاد. یک اعلامیه در هر زمان ممکن است بوسیله یادداشتی (خطاب) به دبیر کل مسترد گردد. استرداد، شکایتی که قبلا بنا بر این ماده ارسال شده است را خدشه دار نخواهد ساخت. هیچ شکایت دیگری پس از دریافت یادداشت استرداد اعلامیه به دبیر کل، پذیرفته نخواهد شد مگر آنکه کشور مربوطه اعلامیه جدیدی صادر کند.

ماده چهل و دوم

۱- الف) اگر موضوعی بنا به ماده ۴۱ به کمیته ارجاع شده باشد و (آن موضوع) با رضایت کشورهای عضو مربوطه حل نگردیده است، کمیته میتواند با رضایت قبلی کشورهای عضو مربوطه، یک کمیسیون ویژه توافق تعیین نماید (که از این پس کمیسیون نامیده خواهد شد). کمیسیون توجهات کافی (کمکهای مفید) را بمنظور یک راه حل مسالمت آمیز در مورد (موضوع مورد اختلاف) بر اساس احترام به میثاق حاضر، بعمل خواهد آورد.

ب) کمیسیون شامل پنج عضو است که مورد پذیرش کشورهای عضو مربوطه می باشند. اگر کشورهای عضو مربوطه برای ترکیب تمام یا قسمتی از (اعضاء) کمیسیون در مدت ۳ ماه به توافق نرسیدند، آن عده از اعضاء کمیسیون که در مورد آنها توافق حاصل نشده است با رای مخفی و با اکثریت ۲ سوم اعضاء کمیته از بین اعضاء انتخاب خواهند شد.

۲- اعضاء کمیسیون بنا به صلاحیتهای شخصی خود، انجام وظیفه می نمایند (سمت نمایندگی از طرف کشور خود در کمیسیون را ندارند). آنها نباید تابعیت کشورهای عضو مربوطه و یا یک کشوری که عضو این پیمان نیست و یا کشوری که بنا به ماده ۴۱ اعلامیه را صادر نکرده است، باشند.

۳- کمیسیون رئیس خود را انتخاب خواهد کرد و آئین نامه داخلی خود را بتصویب خواهد رساند.

۴- نشستهای کمیسیون بطور معمول می باید در مرکز سازمان ملل متحد و یا در دفتر سازمان ملل متحد در ژنو تشکیل گردد. اما آنها می توانند با مشورت دبیر کل سازمان ملل متحد و کشورهای عضو مربوطه نشستها را در مکانهای مناسب دیگری تشکیل دهند.

۵- بنا بر ماده ۳۶ دبیرخانه پیش بینی شده، خدمات (دفتری) کمیسیونهایی که تحت این ماده تعیین شده اند را انجام خواهد داد.

۶- اطلاعاتی که بوسیله کمیته دریافت و بررسی میگردد می باید در اختیار و در دسترس کمیسیون قرار گیرد. کمیسیون میتواند از کشورهای عضو مربوط تهیه دیگر اطلاعات وابسته (تکمیلی) را بخواهد.

۷- وقتی که کمیسیون رسیدگی کامل به موضوع نمود، در هر صورت، حداکثر در مدت ۱۲ ماه بعد از رسیدگی کردن موضوع یک گزارش برای به اطلاع رساندن کشورهای عضو مربوط از

گزارش اجرای مجازات مرگ

سازمان عفو بین الملل امروز پنجشنبه آمار سالانه خود در مورد اجرای مجازات مرگ را منتشر کرد. بنابر این گزارش، در حال حاضر اجرای حکم اعدام انتظار بیش از ۲۰ هزار زندانی در سراسر جهان را می‌کشد. در گزارش سازمان عفو بین الملل همچنین آمده است که بیشترین موارد اعدام، مانند گذشته در کشور چین صورت گرفته است.

اینکه چه شماری از انسانها در سال گذشته در چین اعدام شده اند، در پرده ابهام باقی خواهد ماند، چرا که آمار دقیق مربوط به اجرای مجازات مرگ در کشور چین از اسرار مملکتی محسوب می‌شود. سازمان عفو بین الملل در گزارش سالانه خود از اجرای ۱ هزار و هفتصد و هفتاد حکم اعدام در کشور چین در سال گذشته، یعنی ۹۰ درصد کل موارد اعدام در سراسر جهان سخن می‌گوید. این درحالیست که کارشناسان حقوق بشر معتقدند که در سال گذشته میلادی در چین ۸ هزار حکم اعدام به مورد اجرا گذاشته شده است. Liu Wenren، کارشناس مسایل حقوقی در آکادمی علوم اجتماعی چین در این رابطه می‌گوید: «به گمان من، دست کم نیمی از جرائمی که حکم اعدام در مورد آنها صادر می‌شود، جنایاتی خشونت آمیز نیستند. ما کارشناسان مسایل حقوقی اصولاً بر این عقیده‌ایم که در مورد جنایات اقتصادی و تجاری، جنایات ملکی و همچنین فساد مالی نباید حکم اعدام صادر شود.»

برای نمونه: در ماه دسامبر سال گذشته رییس بخش اطلاعات استان «گوئیجو» اعدام شد، چرا که حدود ۳ میلیون یورو رشو دریافت کرده بود. دادگاه عالی پکن نیز این مورد را بررسی و حکم صادر شده را تأیید کرد. از اول ماه ژوئیه سال جاری تأیید حکم اعدام تنها بر عهده دادگاه عالی چین خواهد بود، در حالیکه پیش از این تاریخ دادگاه‌های استانی چین نیز اجازه چین کاری را داشته‌اند.

به گفته Liu Wenren، در سطوح محلی، دستگاه اداری و قضایی در تلاش بوده که با صدور حکم اعدام مردم را بترساند. از این رو کارشناسان مسایل حقوقی خواستار آن هستند که این وظیفه و مسئولیت از دادگاه‌های استانی به دادگاه عالی چین منتقل شود و طبق ارزیابی آنان، تحقق این امر باعث کاهش صدور و اجرای حکم اعدام در چین به میزان ۳۰ درصد خواهد شد.

نظارت از بالا همچنین به این معنی خواهد بود که قضات محلی با دقت بیشتری عمل کنند، چرا که نمی‌خواهند حکم‌شان مورد بازبینی قرار گرفته و لغو شود. هم اکنون در پکن، دیوان‌هایی متشکل از قضاتی ویژه در حال شکل‌گیری است که فقط و فقط به موارد حکم اعدام می‌پردازند. افزون بر این، صدور حکم اعدام از اول ماه ژوئیه امسال، تنها در دادگاه‌های علنی ممکن خواهند بود و نه در جلسات غیرعلنی و با تکیه بر گزارش‌های کتبی.

علیرغم این گام‌ها، شیائو یانگ قاضی دادگاه عالی چین در ماه مارس امسال تأکید ورزید که این کشور از بکارگیری مجازات مرگ چشم‌پوشی نخواهد کرد، چرا که جامعه چین هنوز آماده و پذیرای چنین قدمی نیست. در عین حال باید به این نکته نیز اشاره کرد که چین با روند کنونی جهان همسو شده و اجرای حکم اعدام در این کشور رو به کاهش است. طبق آمار، شمار موارد اجرای مجازات مرگ در چین در سال ۲۰۰۴، دوبرابر شمار سال گذشته میلادی بوده است.

در حال حاضر اجرای حکم اعدام انتظار بیش از ۲۰ هزار زندانی در سراسر جهان را می‌کشد که بیشترین موارد اعدام، مانند گذشته در کشور چین صورت گرفته است.

یکی از مسایلی که کارشناسان حقوقی چین به آن انتقاد دارند، شیوه‌های متفاوت اجرای حکم اعدام در چین است. Liu Wenren کارشناس مسایل حقوقی در آکادمی علوم اجتماعی چین در این مورد متذکر می‌شود: «در مناطق غیرشهری، مجرمان تیرباران می‌شوند. این در حالی‌ست که در شهرهای بزرگ و به ویژه در موارد اجرای حکم اعدام مجرمان فساد مالی سرنگ به کار گرفته می‌شود. بسیاری از مردم به این شیوه برخورد متفاوت اعتراض دارند و می‌گویند: چرا گلوله و تیرباران انتظار محکومین اقشار پایین جامعه را می‌کشد و تزریق سرنگ انتظار مجرمان دولتی را.»

ناگفته نماند که انجمن متخصصان پیوند عضو در بریتانیا، چین را به خرید و فروش اعضای بدن اعدام‌شدگان، بدون موافقت خانواده‌های آنان، متهم کرده است. در گزارش این انجمن از دهها هزار مورد مشاهده شده و همکاری دستگاه قضایی چین با پزشکان متخصص پیوند عضو در این کشور سخن رفته است.

عباس کوشک جلالی

کودکان سرباز

به رغم اعتراض‌های گسترده جهانی، کودکان به به جبهه‌های جنگ و درگیری‌های خونین اعزام می‌شوند، به قتل می‌رسند، مجروح می‌گردند و در صورت بازگشت از جبهه‌ها و از سر گذراندن جنگ، زخم‌های جسمی و روحی‌شان، تا سال‌های سال آنان را می‌آزارد.

بر مبنای آمار یونسف، صندوق اضطراری سازمان ملل متحد برای کودکان، در حال حاضر حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار کودک سرباز در سراسر جهان وجود دارد. گفته می‌شود که حدود یک سوم این تعداد را دختران تشکیل می‌دهند. آمار دقیقی از این کودکان سرباز در دست نیست، زیرا به خدمت گرفتن کودکان سرباز غیرقانونی است و دولت‌ها و سازمان‌های شورشی معمولاً ضمن به خدمت گرفتن کودکان در جنگ و برخوردهای خشونت‌آمیز، استفاده از آنها را به خاطر مخالفت‌های جهانی انکار می‌کنند.

یونسف، اعلام کرده است که در حال حاضر در بیست جنگ و درگیری منظمی کودکان به عنوان سرباز فعالیت می‌کنند. کشورهای مثل عراق، افغانستان، هند، خاورمیانه، اندونزی و فیلیپین و سودان از جمله این کشورها هستند. بعد از قاره آفریقا، آسیا و آمریکای جنوبی بیشترین کودکان سرباز را دارند. در ۳۳ کشور جهان کودکان یا به خدمت سربازی اعزام می‌شوند و یا در خدمت جنگ سالاران و نیروهای شورشی قرار دارند. بسیاری از دختران جوان برای ارضاء امیال جنسی سربازان مورد تجاوز قرار می‌گیرند.

کنوانسیون حقوق کودک

بر طبق کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد، شرکت کودکان در جنگ‌های مسلحانه برخلاف اصول کنوانسیون است. در بند دوم ماده‌ی ۳۸ کنوانسیون مذکور دولت‌های متعاقد متعهد

شده‌اند هر گونه اقدامی را جهت تضمین این که افراد کمتر از ۱۵ سال مستقیماً در درگیری‌ها شرکت نکنند، معمول دارند.

چهار سال پیش در دوازدهم فوریه، پروتکل الحاقی حقوق کودک در سازمان ملل متحد به تصویب رسید. تا کنون ۱۰۴ کشور جهان این قرارداد را امضا کرده‌اند و تعهد کرده‌اند که جوانان زیر ۱۸ سال را به سربازی نفرستند. در بیشتر جنگ‌ها این قانون مصداق دارد که هر چه جنگ طولانی‌تر باشد، سن سربازان کمتر می‌شود. این قانون را در مناطق بحران زده‌ی آفریقای مرکزی به خوبی می‌توان مشاهده کرد. در اوگاندا، سودان، ساحل عاج، کنگو، کودکان به جبهه‌های نبرد اعزام می‌شوند. اما این شرایط فقط در آفریقا حکم‌فرمایی نمی‌کند. کودکان سرباز در برمه، فیلیپین و یا کلمبیا نیز یکی از مهم‌ترین بخش‌های نیروهای نظامی این کشورها و مخالفان آنها به حساب می‌آیند. آندراس ریستر، یکی از کارشناسان سازمان مدافع حقوق بشر (Terre des Hommes) بر این نظر است که گذشته‌ی این کودکان مثل آینده‌شان فاجعه بار است. او در این مورد می‌گوید:

”به طور کلی میشه گفت که کودکان سرباز، بچگی شون رو گم می‌کنند، خیلی کم پیدامی شه گروه‌های نظامی‌ای که دوره‌هایی شغلی برای کودکان سرباز راه می‌اندازند. این بچه‌ها درسی نمی‌خوند و آموزشی نمی‌بینند و کودکی نابهنجاری داشته‌اند. اونا فقط دستور دادن و اطاعت از فرما نرو یاد گرفته‌اند. اونا توی سیستمی از ترس و وحشت بزرگ شده‌اند. به همین جهت اگه روزی از خدمت سربازی و جنگیدن آزاد بشند، باید خلع عظیم اون چیزهایی رو که باید در دوران کودکی یاد می‌گرفتند، پر کنند.”

چرا؟

معمولاً کودکان و نوجوانان در سنین میان ۱۱ تا ۱۷ سال مورد توجه ارتش‌های کشورها و سازمان‌های نظامی شورشی هستند. این گروه سنی را می‌توان به سادگی تحت تاثیر قرار داد و برای رزمیدن آماده ساخت. آنها همچنین قدرت کافی برای حمل سلاح دارند و خستگی نمی‌شناسند.

بعضی از این کودکان به خاطر نداشتن هیچ گونه تخصص کاری، بیکاری، نبودن مدرسه برای ادامه تحصیل، ترس از حمله و شکنجه‌ی گروه‌های شورشی و اعتقادات شدید مذهبی، خودخواسته به جنگ اعزام می‌شوند، با این امید که در این گروه‌ها تحت حمایت همزمان خود قرار گیرند، زندگی‌شان تامین گردد و

شونکه در مورد شیوه‌ی سربازگیری و تربیت کودکان در سازمان‌های نظامی می‌گوید: "خشونت در مورد این کودکان اولین مرحله برای کنترل اونهاست. ابتدا اونا رو به شدت کتک می‌زنند. مرحله‌ی بعد طلب خشونت از اونهاست. به اونها می‌گند که باید نسبت به دیگران سنگدل باشند. در این مرحله خشن‌ترین وظیفه برای کودکان وقتیست که به اونا دستور داده می‌شه، خویشاوندانشون رو به قتل برسوند. بعد از این مرحله ست که دیگه راه فراری برای این کودکان باقی نمی‌مونه و برای همیشه مطیع می‌شند و هر کاری که از شون خواسته بشه انجام می‌دند."

ماده سوم مقاله نامه "میثاق حقوق کودک در مورد شرکت کودکان در جنگ"

۱- دولت‌های عضو می‌بایست حداقل سن داوطلبان خدمت در نیروهای مسلح و ملی خود را طبق ماده ۳۸ میثاق حقوق کودک، بند سوم، قرار دهند. این ماده از میثاق متضمن اصولی است که از حکومتها می‌خواهد اقدامات لازم را جهت حمایت‌های ویژه افراد زیر ۱۸ سال انجام دهند.

۲- هر دولت عضو می‌بایست مصوبه و یا پیوستی به این مقاله نامه مبنی بر اظهار علاقه به تعیین حداقل سن خدمت افراد در نیروهای مسلح خود، داشته باشد. همچنین یک دستورالعمل توضیحی مبنی بر حمایت افراد جهت استفرا ۳ در نیروهای مسلح بعمل آورد تا برین وسیله کسی مجبور به استفرا ۳ در نیروهای مسلح نشود.

۳- هر دولت عضو که اجازه خدمت داوطلبانه به افراد کمتر از ۱۸ سال، در نیروهای مسلح خود می‌دهد، ملزم به حداقل مراقبت و حمایت‌های است که در زیر آورده میشود:

الف) خدمت (در نیروهای مسلح) حقیقتاً داوطلبانه باشد.

ب) خدمت با اطلاع و رضایت والدین و یا قیم قانونی فرد باشد.

ج) این اشخاص (والدین و قیم قانونی) می‌بایست کاملاً از وظایفی که فرد در چنین خدمات نظامی با آن روبرو است، مطلع باشد.

د) این اشخاص مرگ معتبر و قابل پذیرشی که نشان دهند سن فرد داوطلب است را ارائه بدهند.

افتخار بیافرینند. اما بیشتر کودکان سرباز به زور و با تبلیغات فراوان به دام این گروه‌های نظامی می‌افتند.

آندراس ریستر، کارشناس سازمان مدافع حقوق بشر تردزوم، از نمونه‌ی کشور کلمبیا می‌گوید که چگونه مردم از امروز به فردا، خانه و کاشانه‌ی خود را باقی می‌گذارند و از ترس این که فرزندان‌شان به گروه‌های نظامی شورشی بپیوندند، به پایتخت فرار کرده‌اند. او از روستایی در کلمبیا می‌گوید:

بعد از قاره آفریقا، آسیا و آمریکای جنوبی بیشترین کودکان سرباز را دارند. در ۳۳ کشور جهان کودکان یا به خدمت سربازی اعزام می‌شوند و یا در خدمت جنگ سالاران و نیروهای شورشی قرار دارند. بسیاری از دختران جوان برای ارضاء امیال جنسی سربازان مورد تجاوز قرار می‌گیرند.

"حدود نیمی از مردم به من گفتند: گروه‌های مسلح به روستای ما اومدند و گفتند: پسرت یازده ساله و دخترت هم سیزده ساله ست. اونا می‌تونند به خدمت گروه ما دربیانند. فردا میایم و اونا رو با خودمون می‌بریم. خب، ما هم هموم شب هر چی داشتیم جمع کردیم، یه ماشینی کرایه کردیم و اومدیم به بوگوتا.

بله، اونا به شهر بزرگ بوگوتا اومدند و اگرچه اونجا در فقر مطلق زندگی می‌کردند، اما بچه‌هاشون رو از خطر نجات داده بودند."

اما بسیار اتفاق می‌افتد که سازمان‌های نظامی، که از این ترسند مردم اطلاع یافته‌اند، نیمه شب به خانه‌ی روستائیان حمله می‌کنند و کودکان را دستگیر کرده و با خود به سرزمینی دور می‌برند تا راه بازگشت را برای آنها ناممکن سازند. آنها از این کودکان در عملیات مختلفی چون مین گذاری، مین‌روبی و یا جاسوسی استفاده می‌کنند. حتی کودکانی که بخت فرار از این گروه‌ها را بیابند، باید سراسر عمر در ترس و دلهره به سر برند که روزی توسط اعضای این گروه‌های نظامی دستگیر و به جرم فرار به اعدام محکوم خواهند شد. ولفگانگ شونکه، کشیش آلمانی، تجربیات فراوانی در مورد کودکان سرباز دارد. او در این مورد می‌گوید: کودکان سرباز قیمتی ندارند، پول غذاشون زیاد نیست و میشه اونها رو وقتی بهشون احتیاجی نباشه، به یه ماموریتی فرستاد که دیگه برنگردند."

شصتمین سالروز تاسیس دادگاه بین‌المللی لاهه

در روز ۱۸ آوریل، ۲۹ فروردین ماه، دادگاه بین‌المللی لاهه شصت ساله شد. دادگاه بین‌المللی لاهه وابسته به سازمان ملل متحد و بالاترین مقام حقوقی در جهان است. با وجود این در باره این دادگاه در مقایسه با دو دادگاه دیگری که مقر آنها هم در لاهه است، کمتر خبری پرسر و صدا در مطبوعات می‌خوانیم. علت آن هم این است که خود این دادگاه حکم مجازاتی صادر نمی‌کند. صحنه‌ای که در آن ۱۵ قاضی مستقل اهل کشورهای مختلف وارد سالن دادگاه در کاخ صلح لاهه می‌شوند، بسیار گیراست. سالن دادگاه با چوب تیره رنگ مرغوب تزیین شده است. جایگاه قضات کمی از سطح زمین بالاتر است. دادگاه بین‌المللی لاهه که امسال شصتمین سال تولد خود را جشن می‌گیرد، از دو دادگاه دیگر بین‌المللی که در لاهه هستند، قدیم‌تر است، یعنی از دادگاهی که برای محاکمه جنایت‌های جنایتکاران جنگی در یوگسلاوی تشکیل شده است و دادگاه جزایی بین‌المللی که به طور نسبی تازه آغاز به کار کرده است.

این دادگاه بسیار مهم است و در اصل مهمترین دادگاه بین‌المللی است. این دادگاه می‌تواند به همه انواع افتلاهای بین‌المللی رسیدگی کند و دادگاهی است جهانی. مهم این است که این دادگاه جهانی است.

روزالین هیگینز Rosalyn Higgins است. روزالین هیگینز که اهل انگلیس است را می‌توان قاضی القضاة دنیا دانست. اما این قاضی نمی‌تواند حکم مجازاتی را صادر کند. این کار بر عهده خود سازمان ملل متحد به عنوان ارگان اجرایی است.

دادگاه بین‌المللی لاهه در طول ۶۰ سال وجود خود به بیش از ۹۰ مورد رسیدگی کرده است. الیور ریبلینگ Oliver Ribbeling که در لاهه به عنوان حقوقدان و متخصص دادگاه سازمان ملل متحد کار می‌کند، می‌گوید: "چندین سال پیش این دادگاه تقریباً کاری نداشت که انجام دهد. در دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ موردهای کمی بودند که این دادگاه باید به آنها رسیدگی می‌کرد. اما امروز این دادگاه کارش بسیار زیاد شده است. تازه این دادگاه بین‌المللی را کشف کرده‌اند. در نیمه دوم دهه ۱۹۷۰ بود که چند کشور در حال توسعه متوجه این دادگاه شدند. این دادگاه برای تصمیم‌گیری در مورد اختلافهای سابقه‌دار کشورها مهم بود."

برای نمونه این دادگاه به برخی اختلافهای مرزی میان کشورهای افریقایی رسیدگی کرد. امروزه موردهای دیگری هم در این دادگاه مطرح می‌شوند. هم اکنون به شکایت بوسنی هرزگوین علیه صربستان مونتنگرو رسیدگی می‌شود. اتهامی که مطرح است کشتار قومی است. در سالهای گذشته پرونده‌های جنجالی‌ای هم در این دادگاه مطرح شدند. ریبلینگ می‌گوید: "چند مورد پرسر و صدا وجود داشتند. برای مثال در سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰. امریکا بخاطر اشغال سفارت امریکا در تهران علیه ایران شکایت کرد."

آلمان هم علیه امریکا به این دادگاه شکایت برده است. موضوع شکایت محکومیت به مرگ دو برادر آلمانی در امریکا بود. این دو برادر در طول محاکمه خود برخوردار از حمایت نماینده‌ای از سوی کنسولگری آلمان نبودند. دادگاه بین‌المللی لاهه اعلام کرد که حکمی که این دادگاه صادر کرده است مخالف قانون است. این رأی دادگاه البته نتوانست جلوی اجرای حکم صادر شده در امریکا را بگیرد چون اعدام دو برادر پیش از آن انجام گرفته بود.

از آنجا که این دادگاه اجازه تعیین مجازات را ندارد، برخی منتقدان آن را به "ببری بی‌دندان" تشبیه می‌کنند. اما به نظر حقوقدان ریبلینگ "این دادگاه بسیار مهم است و در اصل مهمترین دادگاه بین‌المللی است. این دادگاه می‌تواند به همه انواع اختلافهای بین‌المللی رسیدگی کند و دادگاهی است جهانی. مهم این است که این دادگاه جهانی است."

تفاوتی که این سه دادگاه با هم دارند از همان نامشان پیداست. دادگاهی که محل تشکیل آن در کاخ صلح است در سال ۱۹۴۶ به عنوان یکی از ارگانهای ثابت سازمان ملل متحد بنیان نهاده شد. این دادگاه جانشین دادگاه جامعه ملل Völkerbund شد. کار این دادگاه رسیدگی به اختلافهای میان حکومت‌هاست. ریاست این دادگاه که هر سه سال انتخاب می‌شود هم اکنون بر عهده خانم

روز جهانی مبارزه با مین در جهان

سازمان ملل متحد روز سه شنبه ۴ آوریل را روز جهانی مبارزه با مین های زمینی نامگذاری کرده است. هدف از تعیین چنین روزی برای اولین بار، نشان دادن پیشرفت در زمینه مین روبی و ابعاد خطرات مین های باقی مانده است.

مین های زمینی هرسال موجب مرگ یا معلول شدن تا ۲۰ هزار نفر می شود. حداقل یک پنجم قربانیان، کودکان هستند.

مراسم روز جهانی مبارزه با مین، در ۳۰ کشور برگزار می شود و در جریان آن از کشورها خواسته می شود که برای از بین بردن مین های موجود تلاش بیشتری کنند.

کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل متحد در پیامی به این مناسبت گفت که در جامعه متمدن جایی برای مین های زمینی وجود ندارد. کوفی عنان در این پیام گفت برخلاف تصور سابق، بجای چند دهه، می توان تا چند سال دیگر به هدف "جهان عاری از مین"، دست یافت.

کوفی عنان از اینکه تولید مین و تلفات ناشی از آن در سالهای اخیر کاهش یافته ابراز رضایت کرد و گفت دولتها، سازمانهای غیردولتی و سازمان ملل متحد برای مین زدایی کامل، باتفاق کار کرده اند.

در سالهای اخیر مبارزات با تولید و استفاده از مین زمینی پیشرفتهای قابل توجهی داشته است. در حال حاضر ۱۵۰ کشور کنوانسیون منع استفاده از مین های زمینی ضد نفر را امضاء کرده اند. بسیاری از کشورهایی هم که به این کنوانسیون ملحق نشده اند، مواد آن را رعایت می کنند.

حمایت مالی از طرحهای مین روبی نیز افزایش یافته است. این کمک ها عمدتاً از سوی آمریکا، اتحادیه اروپا، ژاپن و نروژ تامین شده است.

با این حال، راب واتسون، گزارشگر امور امنیتی و دفاعی بی بی سی، می گوید این تمهیدات هنوز هم برای فعالان ضد مین خیلی دلگرم کننده نیست.

"برنامه بین المللی برای منع مین زمینی ضد نفر"، که از ۱۲۰۰ سازمان غیردولتی تشکیل شده است، می گوید گروه های شورشی در سیزده کشور همچنان از مین ضد نفر در نبردهای خود استفاده می کنند. همچنین در کشورهایی مانند چین و روسیه هنوز هم انبارهای بزرگی از مین زمینی ضد نفر وجود دارد.

این در حالی است که هنوز مین های زمینی و مواد منفجره در بیش از ۸۰ کشور وجود دارد که از مناقشات گذشته بجای مانده است و هرسال موجب کشته و معلول شدن عده ای می شود. دولت افغانستان در سال ۲۰۰۲ موافقتنامه اوتاوا برای منع تولید و استفاده از مین های ضد نفر را امضاء کرد.

مین های زمینی هرسال موجب مرگ یا معلول شدن تا ۲۰ هزار نفر می شود. حداقل یک پنجم قربانیان، کودکان هستند. هنوز مین های زمینی و مواد منفجره در بیش از ۸۰ کشور وجود دارد که از مناقشات گذشته بجای مانده است و هرسال موجب کشته و معلول شدن عده ای می شود.

مسئولین اداره مین روبی افغانستان می گویند هنوز چهار و نیم میلیون افغان با تهدید مین روبرو هستند.

براساس آمار سازمان مین روبی، در حالی که بیش از ۲ میلیون مین در افغانستان خنثی شده هنوز حدود ۸ میلیون مین در این کشور وجود دارد. مسئولین این اداره می گویند در آینده ۷۰۰ میلیون متر مربع زمین در افغانستان مین روبی خواهد شد.

در همین حال اداره بین المللی مین روبی اعلام کرده که وجود مین ها در افغانستان یک مانع جدی برای باز سازی کشور محسوب می شود و توجه دولت افغانستان را به این موضوع جلب کرده که براساس تعهدات اوتاوا دولت افغانستان باید تا سال ۲۰۰۷ تمام انبارهای موجود مین در کشور را در اختیار سازمان های مین روبی قرار دهد.

خطر مین زمینی و تلاش برای پاک سازی آن در مناطق جنگ زده، تنها خاص آسیای میانه نیست. این نگرانی و فعالیت برای رفع آن در نواحی مرزی ایران با عراق با گذشت حدود هیجده سال از جنگ همچنان ادامه دارد.

ترجمه: ن. نوری زاده

کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی سازمان ملل متحد

مصوبه ۲۶ دسامبر ۱۹۶۶ / قطعنامه A 2200

قدرت اجرائی بنابر ماده ۴۹، ۲۳ مارس ۱۹۷۶

ادامه بخش چهارم

ماده چهارم

۱- کشورهای عضو این پیمان متعهد میشوند از اقداماتی که برای ترتیب اثر دادن حقوق شناخته شده (در این میثاق) جهت پیشرفت در بهره مندی از این حقوق انجام داده اند، گزارشهایی ارائه دهند:

الف) ظرف یکسال از تاریخ لازم الاجرا شدن میثاق حاضر برای کشورهای عضو مربوطه.

ب) بعد از آن هر زمان که کمیته درخواست نماید.

۲- تمام گزارشها باید به دبیر کل سازمان ملل ارائه گردد و او آنها را برای رسیدگی به کمیته ارجاع خواهد داد. گزارشها می بایست به عوامل و مشکلاتی که در اجرای (مقررات) این میثاق اثر دارند، دلالت کند.

۳- دبیر کل سازمان ملل ممکن است بعد از مشورت با کمیته، رونوشت قسمتهایی از گزارشها (که به امور تخصصی مربوط میشود) را به موسسات تخصصی که صلاحیت آنها دارند، ارجاع دهد.

۴- کمیته گزارشهایی را که بوسیله کشورهای عضو این میثاق ارائه گردیده است مورد مطالعه و بررسی قرار خواهد داد. (سپس) گزارشهای خود و نیز پیشنهاد های کلی که ممکن است مورد توجه و مناسب باشند را به کشورهای عضو این پیمان ارسال خواهد داشت. همچنین کمیته ممکن است این پیشنهادات همراه با رونوشت گزارشهای رسیده از کشورهای عضو این پیمان را به شورای اقتصادی و اجتماعی ارائه دهد.

۵- کشورهای عضو این پیمان میتوانند بنا بر بند ۴ این ماده نظریاتی در مورد پیشنهادات اظهارشده را به کمیته ارسال دارد.

ماده چهل و یکم

۱- هر کشور عضو این میثاق میتواند بنا بر این ماده در هر زمان (اعلام کند) که صلاحیت کمیته را برای دریافت و رسیدگی شکایتهایی دایر بر ادعای یک کشور عضو این میثاق، مبنی بر اینکه کشور دیگری (عضو) تعهدات خود را انجام نمی دهد، برسمیت بشناسد. بموجب این ماده شکایاتی دریافت و مورد رسیدگی قرار میگیرد که بوسیله کشور عضو این میثاق، شناسائی صلاحیت کمیته را نسبت بخود اعلام کرده باشد. هیچ شکایاتی را که مربوط به یک کشور عضو میثاق حاضر باشد و چنین اعلام شناسائی را بعمل نیاورده است، قابل پذیرش نخواهد بود. شکایاتی که بموجب این ماده دریافت میگردد بترتیب زیر نسبت به آنها اقدام خواهد شد:

الف) اگر یک کشور عضو این میثاق تشخیص دهد که کشور دیگر عضو به مقررات میثاق حاضر ترتیب اثر نمی دهد، (آن کشور) میتواند با شکایت کتبی و آوردن (طرح) موضوع، توجه کشور عضو را جلب نماید. در ظرف ۳ ماه پس از دریافت شکایت (کتبی)، کشور دریافت کننده (آن) توضیح یا هرگونه اظهار کتبی دیگری جهت روشن شدن موضوع در اختیار کشور (فرستنده شکایت) خواهد گذاشت. (این توضیحات و اظهارات) تا حد امکان و بطور مناسب باید شامل اطلاعاتی عطف به قواعد دادرسی داخلی (آن کشور) و جهت جبران و اصلاح آن یا در جریان (رسیدگی به آن) یا آنچه که قابل استفاده در این موضوع است، باشند.

ب) اگر موضوع در جهت تعدیل و رضایت دو کشور عضو قرار نگرفت، در ظرف شش ماه پس از دریافت اولین شکایت، هر یک از (دو) کشور، حق خواهند داشت که موضوع را بوسیله یادداشتی به کمیته و کشور (مزبور) ارجاع نمایند.

ج) کمیته به موضوع ارجاع شده، فقط در صورتی اقدام خواهد کرد که محقق شده باشد که تمام چاره جوئی های داخلی مناسب در مورد موضوع و بنا بر اصول قوانین بین المللی شناخته شده بطور بقیه در صفحه ۲۸

جمعیت دفاع از حقوق بشر در ایران
Society of Human Rights in Iran

5122,CDN - C.P. 49552, Montreal, QC H3T 2A5
www.polpiran.com